

چوڌس مينگه ملهار

شاعري

مرتب : فياض منصور

ڊجيٽل ايڊيشن:

2018ع

سند سلامت ڪتاب گهر

حق ۽ واسطا

ڪتاب جونالو: چوڌس مينگه ملهار

موضوع: گڏيل شاعري

مرتب: فياض منصور

چاپو: پهريون 2015ع

ڪمپوزنگ: فياض منصور

موبائل نمبر 03332982152

چپائيندڙ: سنڌي ادبي سنگت (شاخ) سيتاروڊ

چپيندڙ: ڪنول پبلڪيشن

ٽائيتل: سعيد سومرو

قيمت: 300

ارپنا

محترم بشير سيتائي
استاد پيرل پرديسي سيتائي
علي دوست عاجز
اسحاق سميجو
منصور سيتائي
جي نانءُ
جن جي ذات ۽ ذات
منهنجي جيون جي دڳن ۾ هميشه
مشعلِ راهه رهي آهي.

ڪتاب جا شاعر

عزيز سولنگي
فياض منصور
عمران انجم
حافظ عبد چنه
وفا گل محمد جمالي
ذاڪر سيتائي
سرويچ ناٿن شاهي

سند سلامت پاران:

سند سلامت ڊجيٽل بوڪ ايڊيشن سلسلي جو نئون ڪتاب ”چوڏس مينگه ملهار“ اوهان اڳيان پيش آهي. شاعريءَ جي هن گڏيل مجموعي جو مرتب **فياض منصور** آهي جڏهن ته عزيز سولنگي، فياض منصور، عمران انجم، حافظ عبید چنه، وفا گل محمد جمالي، ذاڪر سيتائي ۽ سرويج ناٿن شاهي جي شاعري هن ڪتاب ۾ موجود آهي.

هي ڪتاب سنڌي ادبي سنگت شاخ سيپتا روڊ پاران ڪنول پبليڪيشن وٽان 2015ع ۾ ڇپايو ويو.

محمد سليمان وساڻ
مينيڊنگ ايڊيٽر (اعزازي)
سند سلامت ڊاٽ ڪام

sulemanwassan@gmail.com

www.sindhsalamat.com

books.sindhsalamat.com

پنهنجي پاران

سندي شاعرن جي گڏيل شاعريءَ جا مجموعا تڪڙا تڪڙا اچڻ ڪري من ۾ خيال آيم ته ڇو نه مان به سنڌ جي نوخير نوجوانن جي شاعريءَ جو گلدستو آڻيان، اهو خيال ايندي ئي پنهنجن همعصرن دوست شاعرن سان رابطو ڪري شاعري گڏ ڪيم ۽ اُن مان چونڊ ڪري ”چوڏس مينگه ملهار“ اوهان جي آڏو آڻي رهيو آهيان، جيڪا منهنجي پهرين ادبي وڪ آهي.

ان ڳالهه ۾ ڪو به شڪ ناهي ته سنڌ ۾ اهڙا اڻ ڳڻيا شاعر به موجود آهن جن کي نه وزن بحر، ۽ نه ئي قافي رديف جي ڄاڻ آهي. انهن جا به ڪيترائي مجموعا اچي چڪا آهن، انهن کي نظر ۾ رکندي ئي اهو خيال ڪڍي اوهان اڳيان آيو آهيان ته ”تورا ڪٿا ٿاليءَ ۾ گهڻا“ جي مصداق مون جن نوجوان شاعرن کي هن مجموعي ۾ شامل ڪيو آهي اهي پنهنجي عمر ۽ تجربي جي لحاظ کان گهڻو اڳتي آهن سندن شاعريءَ ۾ فني پختگيءَ سان گڏ خيالن جي ندرت ۽ نواڻ آهي.

وڌيڪ اوهان پڙهندڙ ئي حقيقي راءِ قائم ڪري سگهو ٿا. دوستن جو ساٿ رهيو ته اهڙا انيڪ خوبصورت ڪتاب اوهان اڳيان آڻيندا رهنداسين.

آئون نهايت ئي شڪر گذار آهيان پنهنجي ادبي استاد ۽ والد محترم منصور سيتائيءَ جو جن منهنجي وڪ وڪ تي رهبري ۽ رهنمائي ڪئي.

آئون احسانمند آهيان محترم ڊاڪٽر اسحاق سميجو جو جن انتهائي مصروفيت باوجود مون کي بيڪ پيج لکي ڏنو. آئون مشڪور آهيان استاد الشعراءِ بزرگ شاعر محترم سائين بشير سيتائي جو جن بيماري ۽ ضعيفي واري حالت ۾ به پنهنجو قيمتي وقت ڪڍي ڪتاب جو مهاڳ لکيو ۽ اسان جي رهنمائي ڪئي. آخر ۾ آئون عمران انجم، سرويج ناٿن شاهي ۽ ڏاڪر سيتائيءَ جو به ٿورائتو آهيان جيڪي مون سان ڪتاب جي ڇپائيءَ جي آخري مرحلي تائين گڏ رهيا.

اوهان جي فيڊ بيڪ جي اوسيئڙي ۾

فياض منصور

سيتاروڊ دادو سنڌ

0333 2982152

Email : fayaz.mansoor@yahoo.com

عطر اهو آهي

(مهاڳ)

فارسي ۾ هڪ چوڻي آهي ته ”عطر آنست ڪه خود ببيود نه ڪه عطار گويد“ (عطر اهو آهي جو پاڻ پنهنجي خوشبو ڏئي، عطر وڪڻندڙ ان بابت ڪجهه نه چوي) اها ساڳي ڳالهه شاعري سان پڻ لاڳو ٿئي ٿي. شاعري اها هجي جيڪا خود ٻڌائي ته مون ۾ دم آهي. اها فني ۽ فڪري حوالي سان دل کي چُهَندڙ ۽ وُڻندڙ هجي. اڄ ڪلهه اسان وٽ اهو رجحان زور پڪڙي رهيو آهي ته شاعري ۾ پل ڪجهه نه هُجي، پنهنجي ڪنهن دوست يار بلڪ ڏهن کان ويندي پندرهن دوستن کان مُهاڳ ۽ نوت لڪرائي لفظي خيرات ونجي ۽ وڃي وڏي شاعر ۾ پاڻ کي فِت ڪجي. ادب ۾ جڏهن اهڙيون ياريون باشيون، دوستيون ۽ دوست نوازيون جنم وٺنديون آهن تڏهن معياري ادب جي رستا روڪ ٿي ويندي آهي ۽ عاميانه ادب جنم وٺندو آهي. ”من ٿرا حاجي بگويم، ٿو مرا قاضي بگو“ وارو دستور عام ٿي ويندو آهي. اها هڪ اهڙي روايت آهي جنهن ۾ معياري ۽ غير معياري ادبي وٿن جي تميز ختم ٿي ويندي آهي. ٻولي جي موثر واڌ ويجهه، اوسر کي هڪ پاسي ڌڪ لڳندو آهي، ٻئي پاسي فن ۽ فڪر موڪلائي ويندو آهي. اها هڪ اهڙي ڳالهه آهي جيڪا هر هڏ ڏوڪي اديب ۽ شاعر جي ذهن ۾ سواليه نشاني بڻيل آهي.

شاعري هُونءَ به هڪ ڊگهي رياض، مسلسل مشق آزمائي،
تجربي، مشاهدي، فن ۽ فڪر جو نانءُ آهي مگر هتي سهل
پسندي، سڪڻ ۽ پرائڻ کان ڪن لاثار خود پسندي ۽ پذيرائي جو
مرض وڌي رهيو آهي. هر اُسرندڙ شاعر پنهنجي سستي شهرت
ونڻ جي پويان آهي ۽ جلدي ۾ ”صاحب ڪتاب“ ٿيڻ جو جُنون
سندس سر تي سوار آهي. هر شئي لاءِ وقت ضروري هوندو
آهي. هر ميوو پچڻ ۾ وقت کائيندو آهي ۽ جڏهن اهو پچي
راس ٿيندو آهي تڏهن ئي لذت ۽ مزدار ٿيندو آهي. بقول سعدي
شيرازي

”انگور نو آورده ترش طعم بُود،

روزي دوسه صبر کن که شيرين گردد”

(انگور نئون نئون ڪاڻڻ ۾ کٽو هوندو آهي، ٻه ٽي ڏينهن صبر
ڪر ته جيئن شيرين ٿئي) ان ئي ڳالهه جي تائيد ۾ فارسي جو
هڪ ٻيو شعر آهي ته :

”سالها بايد که تايدک سنگ اصلي ز آفتاب

لعل گردد در بدخشان يا عقيق اندر يمن.

عمرها بايد کي تايدکي کودکي ازدوئي طبع،

عالمي گردد نکو يا شاعر شيرين سُخن.”

(ان کي سال کپن ته هڪ پٿر سج جي ٽپش ۾ بدخشان ۾ لعل
ٻڻجي يا يمن ۾ عقيق ٻڻجي اهڙي ريت هڪ عمر کپي ٿي ته
ڪو چوڪر پنهنجي طبيعت جي حساب سان عالم ٻڻجي يا
شيرين سُخن شاعر ٻڻجي)

هڪ ڀيري هڪ نوجوان دوست پنهنجي ڪچي ڦڪي شاعري
جو مسودو کڻي مون وٽ پهتو چوڻ لڳو ”سائين هن تي ڀرپور

مهاڳ لکي ڏيو ”مون هن کي عزت سان ويهاريو، خاطر تواضع ڪئي، ايتري ۾ مون هن جي شاعري تي به هڪ طائراڻي نظر ڦيرائي ورتي. هن جي شاعري هڪ خام مواد وانگر لڳي جنهن ۾ نه ڪو وزن بحر هيو نه ئي فڪر !! مون هن کي چيو ته ادا اوهان جي شاعري وزن بحر کان وانجهيل آهي، هيءُ اڃا رياض ۽ پختگي گهري ٿي. اوهان عروض ۽ چند وديا جي پوري ڄاڻ حاصل ڪيو ڪنهن قابل سينئر شاعر وٽ وڃو يا عروض تي لکيل ڪتاب غور سان پڙهو. پاڻ ۾ فن سان گڏ فڪري سگهه پيدا ڪيو. ههڙي ڪچي ڦڪي شاعري تي آئون ڪهڙو مهاڳ لکان جنهن ۾ نه وزن آهي نه بحر، نه قافي ۽ ردیف جو درست استعمال، نه سليق نه سباق !! آخر ته شاعري جون ڪي فني ۽ فڪري ضرورتون به آهن ههڙي ڪچي ڦڪي شاعري جو ڪتاب ڇپائڻ سان اوهان جو ڪو به قد ڪاٺ نه اُڀرندو. هو منهنجي منهن ۾ چٽائي نهارڻ لڳو ته مون وري به نهايت شفقت ۽ پيار سان هن کي چيو ته ”آئون اوهان جي دلشڪني ڪرڻ نه ٿو چاهيان. اوهان کي شاعر بڻجڻ جو اشتياق آهي، جا سٺي ڳالهه آهي. منهنجون به اوهان لاءِ اهي ئي نيڪ خواهشون آهن ته اوهان هڪ سٺا شاعر ٿيو پر شرط آهي ته شاعري جي بنيادي ڄاڻ حاصل ڪيو ۽ مسلسل رياض جاري رکو“. نوجوان کي اها ڳالهه نه آڙي پنهنجو مسودو کڻي روانو ٿي ويو بلڪ ان ڏينهن کان وٺي دوستن ۾ مون بابت چوندو رهيو ته بشير مغرور آهي پاڻ کي الائي ڇا ٿو سمجهي وغيره وغيره !! افسوس جو اُن نوجوان کي منهنجو سچُ گران گذريو. ڳالهه جي ته تائين وڃڻ ۽ منهنجي ان نيڪ مشوري کي هنئين سان

هندائڻ بجاءِ پنهنجي ضد ۽ انا تي قائم رهيو ۽ قائم آهي. اوهان
ٻڌايو ته ان ۾ نقصان ڪنهن جو ٿيو ؟

اڄ ڪلهه جي ڪن نوجوانن ۾ سهڻپ ۽ سنجيدگي گهٽ آهي.
ڪنهن جو ڪو مشورو ، ڪا صلاح ٻڌڻ لاءِ تيار ناهن. هُو جا به
شاعري ڪن ٿا اها حرفِ آخر سمجهن ٿا ٻيو ته اسان وٽ اهڙن
رسالن جي گهڻائي آهي جيڪي ادبي گهٽ ۽ ڪمرشل زياده آهن
۽ غير معياري شاعري شايع ڪن ٿا. ڪنهن نوجوان جو هڪ اڌ
شعر شايع ٿئي ٿو ته چڻ کيس شاعر هجڻ جي سندن حاصل ٿي
وڃي ٿي. ۽ هُو پڙهڻ پرائڻ جي ويجهو نه ٿو وڃي. مٿي ذڪر
ڪيل نوجوان جي ڳالهه تان اڃانڪ هڪ ڳالهه ياد اچي وئي آهي
جيڪا مون هڪ فارسي ڪتاب ” هزارويڪ حڪايات تاريخي “
جلد 1 ۾ پڙهي، دل چاهي ٿي ته اوهان کي به ٻڌائي ڇڏيان.

فتح علي شاهه قاجار جيڪو 1797ع کان 1834ع تائين ايران جو
بادشاهه رهيو، سو شاعري به ڪندو هو سندس شاعرانه تخلص
” خاقان “ هيو. هڪ ڀيري شعر لکي پنهنجي دور جي مشهور
معروف شاعر صباڪاشاني جيڪو ” ملڪ الشعرا “ جي خطاب
سان نوازيل هو، جي اڳيان پڙهيائين ۽ اُن کان پڇيائين ته هي
شعر ڪيئن آهي ؟ ملڪ الشعرا ، بادشاهه جو شعر ٻڌي چوڻ
لڳو ته ” اهو شعر مضمون کان خالي، بيڪار ۽ بي اثر آهي “
بادشاهه کي ان ڳالهه تي ڏاڍو غصو آيو ، سو ويڇاري ملڪ
الشعرا لاءِ حڪم ڏنائين ته هن کي گهوڙن جي تنبيلي ۾ وٺي
وڃو، سندس گچيءَ ۾ رَسو وجهي هڪ آهوري جي اڳيان ٻڌي
ڇڏيو ۽ ڪجهه گاهه اڳيان رکي ڇڏيوس.

ڪجهه وقت کان پوءِ وري جڏهن بادشاهه ٻيو شعر ٺاهيو ته حُڪم ڏنائين ته ملڪ الشعرا کي وٺي اچو. جڏهن هُو ملڪ الشعرا کي وٺي آيا ته بادشاهه هن کي ويهاري پنهنجو اهو نئون تازو ٺهيل شعر هُن اڳيان پڙهي ۽ راءِ طلب ڪئي. ملڪ الشعرا بنا ڪجهه چوڻ جي اُٿي ۽ ويڻ لڳو. بادشاهه پُڇيس ”ملڪ الشعرا ڪيڏانهن ٿو وڃين“ چوڻ لڳو حُضور! گهوڙن جي تنبيلي ڏانهن !! بادشاهه ڪلي ڏنو ۽ وري ڪڏهن پنهنجو شعر ملڪ الشعرا جي اڳيان نه پڙهيائين.

تنقيد سهڻ، نه سهڻ جا ڪيئي تاريخي ۽ نيم تاريخي قصا ڪتابن ۾ بيان ٿيل آهن. مون کي نوجوانن لاءِ عزت آهي ائون انهن لاءِ نرم گوشو. (Soft (soft corner)

رڪندو آهيان. انهن جا احساس ۽ جذبات ڏاڍا نازڪ ۽ ٽاڪڻا ٿيندا آهن. ائون انهن جي دل ٽوڙڻ نه چاهيندو آهيان، ڇو ته ائون انهن نوجوانن کي ئي پنهنجي ٻولي، ادب ۽ ثقافت جو آئنده جو وارث سمجهندو آهيان. انهن مان ئي اڳتي هلي سٺا اديب ۽ شاعر ٿيڻا آهن. انهن جون ننڍيون هلڪيون ادبي غلطيون نظر انداز به ڪرڻ کپن ۽ ڪجهه ادبي رعايتون به کين ڏيڻ گهرجن. انهن تي سخت ادبي لوازم ۽ قاعدا به اٿندي ئي نافذ نه ڪجن جو هو شاعريءَ تان ئي ڍل ڪڍي وڃن. شاعري پوري عمر جو رياض آهي ۽ اهو علم آهي جو سڄي ڄمار مانهو سڳندو رهي ٿو ۽ پنهنجي غلطين جي وقت سان گڏوگڏ اصلاح به ڪندو رهي ٿو. هڪ مولوي صاحب هڪ پيريل مجلس ۾ واعظ ڪري دين جا سخت احڪامات ٻڌائيندو رهيو، قبر منڪر، نڪير، حشر، نشر جا خوف طاري ڪندڙ عذاب بيان

ڪندو رهيو ته اُن پريءَ مجلس مان هڪ همراھ اتي بيهي چيو ته “سائين قبل اوھان جي مسالين ۽ اسان جي افعالين ته بهشت ۾ پو رڳو ڪنگ ئي رڙندا ” يعني سولي زبان ۾ ته دين جا گھرا مسئلا ايڏا وڏا ۽ دشوار آھن ۽ اسان جا افعال به اھي ساڳيا آھن ته پوءِ بهشت خالي پيو ھوندو، اسان مان ڪير اتي وڃي ڪو نه سگھندو. سو ادب ۾ ايتري سخت گير پاليسي کان پرھيز ڪرڻ گھرجي. غلطيون لاشعوري به ٿينديون آھن جي قابل تلافِي ھونديون آھن، ڪي شعوري طور ڪيون وينديون آھن جن جي تلافِي ڪرڻ ڏکي ٿي ويندي آھي. زندگي ۽ زمانو بهترين استاد آھي بقول محمد رمضان ثاڻب “دل ! درس آحياتي، استاد ٿيو زمانو”
 “تعليم ڪاڏ قدرت، عمدو ڪتاب آھي”

انگريزي ۾ چوڻي آھي

(Proper study of mankind is man)جنھن جو مطلب آھي انسان جو بهترين مطالعو انسان ئي آھي ان ڪري انسانن جي درميان رھي شاعر ڪي انسانن ۽ انھن سان لاڳاپيل ھر شي جو مطالعو ڪرڻو آھي ۽ پنھنجو مشاهدو مضبوط ڪرڻو آھي. ھر ماڻھو ڪي قابل ۽ ماھر ٿيڻ ۾ به وقت لڳي ٿو ان ڪري وقت جو انتظار ڪرڻ ضروري آھي ۽ ھر شي جو بنياد به محڪم ۽ مضبوط رکڻ ڪپي ۽ جيئن اھا پائدار ۽ شاندار رھي. مولانا رومي به چوي ٿو

خشت اول تا نهد معمار ڪج،
 تاثيرا مي رود ديوار ڪج.

(جيڪڏهن معمار (اوستو) پهرين ئي سرَ ٿيڙي رکي ٿو ته اها ديوار هُو چاهي ٿريا ستاري تائين ٺاهي ٿيڙي رهندي)
 جتي اسان وٽ اهي نوجوان جيڪي سڪڻ پرائڻ بنا ئي شاعري ڪن پيا ۽ جو لکن پيا اُن کي پنهنجي ڀر ۾ حرفِ آخر سمجهن پيا، اُتي کي اهڙا نوجوان به آهن جيڪي شاعري کي شاعري سمجهي ڪن ٿا، قابلِ استادن ۽ پنهنجي ماهر همعصرن مان هم وقت پرائڻ جي ڪوشش ۾ رُڌل آهن، مطالعو ڪن ٿا، پنهنجو مشاهدو به جاري رکن ٿا. شاعري جي سمورين صنفن ان جي هيٺن ۽ بنيادي قاعدن ۽ قانونن جي پٺ ڄاڻ رکن ٿا ۽ وٽن سٺي ذات ۽ اندر جي اظهار جو ڏانءُ آهي اهڙا ئي نوجوان اسان جو حقيقي ادبي سرمايو آهن، جيڪي اڳتي هلي اسان جي شعر و ادب جي مقداري نوعيت کي معياري نوعيت ۾ تبديل ڪندا ۽ اسان جي شعر و ادب ۾ پنهنجي پوري سُونهن ۽ سوييا سان پنهنجو سفر جاري رکي سگهاري سوچ جا ساڪي بڻبا. تازو ستن نوخيز شاعرن جي گڏيل شاعري جو مجموعو مهاڳ لاءِ ڪٿي فياض منصور منهنجي غريب خاني تي پهتو، جنهن جي مهاڳ لکڻ جي مون هامي به ڀري. هي مجموعو اهڙن شاعرن تي مشتمل آهي جن ۾ فن ۽ فڪر جو امتزاج موجود آهي بلڪ ڪٿي ڪٿي انهن نوجوانن خيال جي گوناگونيت سان گڏ بهترين تشبيهون محاورا ۽ ترڪيبون ڪم آنديون آهن ۽ ٻولي جو ڀرڻ پڻ رکيو آهي. سندن محنت ۽ رياض مان لڳي ٿو ته اهڙا شاعر ئي اسان جي ايندڙ دور جا ادب جي اُفق تي جڳمڳائيندڙ ستارا ٿي اُڀري ايندا ۽ اسان جي وقت ۽ حالتن کي پُرجهي پروڙي سرجهڻاري وسيلي پنهنجي دور جي تاريخ مرتب

ڪندا. هنن جي ڪلام ۾ جتي دل کي ڇهندڙ رومانيت آهي، اُتي خيال جي ندرت ۽ ويراڻي به موجود آهي. جڏهن انهن ۾ گهرو وڃي سوچجي ٿو تڏهن معلوم ٿئي ٿو ته انهن جي نو عمري ۾ هن جي ٻولن ۾ ڪافي پختگي ۽ معنيٰ خيزي داخلي ۽ خارجي ڪيفيتون ۽ عصري تقاضا ٿيون هر پاسي کان لياڪا پائيندي نظر اچن ٿيون ۽ اهڙن جي حوصلا افزائي اسان تي فرض ٿئي ٿي. اڄ ڪله سنڌ ۾ گڏيل شاعري جا مجموعا ڇپائڻ جو جيڪو رجحان پکڙيو آهي انهن اسان جي نوجوان شاعرن جي تخليقي اُتساه کي پڙڪائي وڌو آهي ۽ انهن جي لڪل صلاحيتن کي عام ڪرڻ ۾ قابل قدر هٿي ڏني آهي. جتي پنهنجا جداگانہ مجموعا ڇپرائڻ جو ساهس ناهي اُتي اهي نوجوان پنهنجي مدد پاڻ جي بنياد تي گڏيل مجموعا ڇپرائي پنهنجي دور جي ادبي تاريخ مرتب ڪري رهيا آهن. سنڌ ته وسيع آهي پر جيڪڏهن فقط دادو ضلع تي نظر وجهبي ته هيئنر تائين ضلع دادو جي مختلف ڳوٺن شهرن مان ڏهاڪو کن اهڙا گڏيل شعري مجموعا ڇپجي چڪا آهن.

سيتاروڊ مان هن کان اڳ گڏيل شاعري جو مجموعو “ ڏهر منجه ڏيئا ” حصو پهريون وسيم آڪاش سيتائي ڇپائي پڌرو ڪيو جنهن ۾ سترهن شاعرن جو منفرد ڪلام آندل آهي اڃا اُن جو حصو ٻيو تيارين جي مرحلن ۾ آهي ته اُتان جي نوجوان شاعر فياض منصور گڏيل شاعري جو مجموعو “ چوڏس مينگه ملهار ” منظرِ عام تي آندو آهي. هن مجموعي ۾ جيڪي ست شاعر شامل ڪيا ويا آهن سي سڀ جو سڀ سڀتا ۽ سُريلا شاعر آهن ۽ سندن سرچيل سُرهِي ذات مان فياض منصور

چُونڊ ڪري نموني طور ڪلام ڏئي هڪ خوبصورت گلدستي جي روپ ۾ سينگاري اسان سڀن اڳيان پيش ڪيو آهي. سندن ڪلام جي گهري اڀياس کان پوءِ آئون هتي انهن جو فردا فردا ذڪر ڪرڻ مناسب سمجهان ٿو.

هن مجموعي جو پهريون شاعر عزيز سولنگي آهي. عزيز سولنگي فن ۽ فڪر جي حوالي سان پختو ۽ مضبوط بيٺل نظر اچي ٿو. هن جو چُونڊ ڪلام هن مجموعي جي زينت بڻيل آهي سندس مطالعي ۽ مشاهدي جو عڪس پيش ڪري ٿو. هن جي غزل جو انداز نئون نڪور آهي ۽ منجهس داخليت جو عنصر نمايان آهي.

دل جي اُجري ديس تي آخر جهان،
چو ٿو اُچلائي پيو آلودگي.

واءِ جا جهونڪا جهليان ٿو.

جهول ۾ ٽانڊا جهليان ٿو.

وٽس تشبيهون به نيون آهن جهڙوڪ خواب جا پنڇي ۽ اکين جا بيد مشڪ

لهن ٿا خواب ٿي پنڇي،

اکين جي بيد مشڪن تي.

سندس موضوع اسان جي عمري تقاضائن مطابق آهن جن ۾ اسان جي سماجي ۽ اجتماعي مسئلن جي اُڀتار آهي. سندس وائين ۾ وقتائتن موضوعن سان گڏ نئون اسلوب آهي.

دل کي گذري جيان،

وقت ڪيون ڦاڪون،

ڪنهن تي ڏوه ڏيان.

پتر جي گهر ۾،

سپنن جو شيشو،

نيٺ پڄي پوندو.

هي وائي چنڊ جي عيوض عروض تي بيٺل آهي جو سندس الڳ شعري تجربو لڳي ٿو “فاعلاتن فاعلن” جي وزن تي آهي.

ٿر جيان منهنجو بدن،

بارشون طلبي پيو،

تون ڪڪر ٿي اڇ پرين.

عزيز وٽ موضوعن جي گوناگوني ۽ گلوڪاري قابلِ ديد آهي جيڪڏهن هي نوجوان ان انداز ۽ رفتار سان شعري فن جي ڀرپور مطالعي ۽ پنهنجي سماج جي ڳوڙهي مُشاهدي سان تخليقي عمل کي جاري ساري رکيو ته هو پاڻ کي ادبي حلقن ۾ جلد ميجرائي سگهندو ڇو ته وٽس هيئنر ڪان ٿي قابلِ رشڪ اظهار جي جرئت موجود آهي، رومانس ۽ سماجي عڪاسي جو به وٽس ڏانءُ موجود آهي جيڪو دلنشين به آهي ته دلفريب به !!

هن مجموعي جو مرتب شاعر **فياض منصور جتي**

پنهنجي دوستن جو نفاست ۽ نزاکت سان ڀريل ڪلام هن مجموعي جي زينت بڻايو آهي اُتي پاڻ به پنهنجي شاعريءَ ۾ خوبصورت خيال کڻي شامل ٿيو آهي. فياض منصور ۾ جيڪا تخليقي عمل ۾ اڳڀرائي ڏسجي ٿي سا ڏاڍي حيرت انگيز به آهي ڪافي اُميد افزا به !! ۽ ان مان ان ڳالهه جو اندازو لڳائڻ ۽ چوڻ ۾ ڪا به هچڪچاهت نه ٿي رهي ته هي اڳتي هلي غزل جو

سنو شاعر ثابت ٿيندو _ هن عمر جي شاعرن ۾ فني ڪچايون هونديون آهن ۽ عاميانه نوعيت جا ڪچا ڪڪا شعر چوندا آهن، مگر فياض منصور جي شاعري پڙهڻ کان پوءِ معلوم ٿيندو ته هن وٽ هاڻي کان ئي بي پناهه تخليقي ۽ فڪري سگهه موجود آهي. هن جا موضوع رومانيت سان گڏ هن ڌرتي ۽ سماج سان لاڳاپو رکن ٿا، جن ۾ مٽيءَ جي مهڪ ۽ ثقافتي هُڳاءُ آهي ۽ پنهنجي عهد جو احساساتي پهلو آهي. سندس خيال جي اثرائتي جهلڪ هن جي غزلن ۾ وڌيڪ عيان آهي.

ٿو اُجهائين ديب جنهن جي آس جا،
سو ته سڀ ڪجهه تنهنجي خاطر پيو ڪري.

درد جاڳي پون نند مان ٿا تڏهن،
سار جا ساز جڏهين چڙهي ٿا پون.

درد جو نند مان جاڳڻ، سار جا ساز چڙڻ انوکيون شعري ترڪيبون آهن. فياض منصور وٽ ٻولي ۽ لفظن سان ورتاءُ گهڻو سڀاويڪ ۽ سلوٽو آهي. سندس غزل کي پوري فني بندش ۾ رکڻ جو ڏانءُ به وٽس موجود آهي.

تنهنجا ٿورا پري نه ويو آهين،
درد ! تون همسفر رهيو آهين.

نينهن ! ننگو هُيس مان توکان اڳ،
تو ڏيکيو، منهنجو تون وڳو آهين.

نه اجرڪ کُلهن تي اڃا آس پاتو،
نه ئي ميندي سڀن هٿن تي آلائي.

هلي آءُ ساهن جا سرواڻ هاڻي،
ڊگهي درد جي ٿي وئي آ حياتي.

انجم ناٿن شاهي وٽ خوبصورت ۽ موثر لهجو آهي.
وٽس اظهار جي جرئت ۽ انوکو ابلاغ موجود آهي. سندس شعر
۾ جتي رواني به آهي اُتي سلاست به آهي هُن جي شعري
ڪئنواس تي قافين ۽ رديفن جو به نرالو رچاءُ ۽ رنگ نظر اچي
ٿو. غزل جي ٻولي دل ۾ پيوسته ٿيندڙ ۽ بهترين رديفن
جهڙوڪ ”آهي سا آهي“ ”انجم کي“ ۽ ”ٽاڪي پئي“ جي
چونڊ هن جي شاعرانه مهارت جي ساک ڀري ٿي.
اڃا تو ۾ انا آهي سا آهي،
اسان جي دل ڳيا آهي سا آهي.

هر گهڙي تنهنجي سار انجم کي،
اڻ ڳڻيا انتظار انجم کي.

لاڻي ڇاتي سان بٽڻ ٽاڪي پئي،
پاڻ کي مون ساڻ ڄڻ ٽاڪي پئي.
فڪري حوالي سان سندس سماج تي به عقابي نظر کُتل آهي
جيڪا هن جي حسناڪي جي ضامن آهي، ماحول ۽ معاشرتي جي
مسئلن ڏانهن پاڻ کي متوجه رکڻ به هو پنهنجي شاعرانه
ذميواري سمجهي ٿو.
ماس يا آگر جو ويڄڻ نيڪ آ،
دل جو پر ويڄڻ ڏکيو، ڏاڍو ڏکيو.

جي منصوري سڏ ٿيو ڪو،

سوري ڏي مان سنبري ويندس.

آزاديءَ جو نعرو آهيان،

پٿر تي پي اُڪري ويندس.

پڙهندڙ کي پاڻ ڏانهن مُتوجه ڪندڙ موضوع، هن جي ادبي مستقبل کي تابناڪ ۽ روشن بڻائڻ ۾ سون تي سهاڳي وارو ڪم ڏيندا. ڇو ته هو ڄاڻي ٿو ته جمالياتي تخيل ۽ سماجي مسائل کي هو ڪهڙي طرح امتزاجي رنگ ۾ بهترين لفظن ۽ لهجن سان سموهي سگهي ٿو. اهو جذبو ۽ محرڪ کيس ادبي مڃتا ڏيارڻ ۾ مرڪزي حيثيت جو حامل رهندو ۽ اڳتي هلي موضوعن جي حوالي سان کيس هم ڳير شاعر بڻجڻ ۾ ڪارگر ثابت ٿيندو

حافظ ”عبد“ ڇنه جيڪو هن پوري مجموعي جي

شاعرن ۾ ڪم عمر نظر اچي ٿو، جيتوڻيڪ هن مجموعي ۾ شامل ٻن شاعرن جي جنم تاريخ نه ڄاڻائي وئي آهي تاهم اندازو آهي ته هو سڀني ۾ ڪم عمر آهي پر پنهنجي فڪري ڄمار ۾ پنهنجي طبعي ڄمار کان مٿاهون نظر اچي ٿو جيئن فارسي ۾ چوڻي آهي ”بزرگي به عقل است نه به سال“ (وڏائي عقل سان ليکي ويندي آهي نه عمر سان) حافظ عبد ڇنه جي خصوصاً غزل جي صنف ۾ گهرائي به آهي ته گيرائي به. فني حوالي سان به لفظن جي عروضي صوتيات، حرڪات ۽ سڪنات جو هر ممڪن خيال ڪيو اٿائين. وزن بحر قافيه ۽ ردیف جي بندش ممڪن حد تائين برقرار رکي اٿائين. موضوعي حوالي سان به سندس غزل

۽ تغزل جو رنگ ڏاڍو واضع، موثر، دلڪش ۽ دلنشين نظر اچي ٿو. جنهن ۾ حيرت انگيز گلڪاريون ۽ منظر نگاريون آهن. تنهنجي يادن جي جند ۾ جانان ! جيءُ منهنجو ڏري ٿي چاندوڪي.

هُوءَ نه آئي سرءِ سياري ۾،
ڪجهه نه سوچيائين منهنجي باري ۾.

ماس ڪوري رهي آ تنهائي،
جيءُ جهوري رهي آ تنهائي.

آئون مٽيءَ جي مُورتي آهيان،
مون کي پوري رهي آ تنهائي.
سندس شعرن ۾ داخلي ۽ خارجي ڪيفيتن جا موثر زاويا سمايل آهن. هو غزل کي جديد رنگ ڏيڻ ۾ ڪامياب نظر اچي ٿو.
آهي اوهان وسايو، هُت شهر روشن جو،
هن ڳوٺ ۾ ڳهيلا، هاءِ اسان اڪيلا.
هن عشق جي سفر ۾، ۽ نينهن جي نگر ۾،
آهيون نوان نويلا، هاءِ اسان اڪيلا.

ترڪيبن، تشبيهن جو وڻندڙ استعمال، پنهنجي دور جي مختلف سماجي رخن جي عڪاسي هن کي سنڌ جي بهترين غزل گو شاعرن جي صف ۾ شامل ڪرڻ ۾ دير نه لڳائيندي. شعري رياض ۽ مشق آزمائي، فن ۽ فڪر سان قريبي وابستگي هن کي مستقبل جي سُني شاعر هُئڻ جي ضامن ۽ امين آهي.

وفا گل محمد جمالي جو غزل روايت ۽ جدت جو

خوبصورت سنگم آهي. هن جي غزل، وائي ۽ نظر تي يڪسان دسترس آهي. موضوعاتي حوالي سان هو سنڌ ڌرتي ۽ سنڌ واسين سان بي انتها محبت ڪندڙ ماڻهو لڳي ٿو هن جي دلي جذبات ۽ ڪيفيات جو رنگ غزل ۾ به چٽو پتو آهي ته ٻين شعري صنفن ۾ به !!

سُونهن جو سامان ٿي آ عيد تي،

او پرين ! مهمان ٿي آ عيد تي.

تو بنا گهر ۽ گهٽيون ويران سڀ،

مون مٿان احسان ٿي آ عيد تي.

وائي ۾ به سندس روماتتڪ پهلو نمايان نظر اچي ٿو. سندس

وائي چنڊ بجاءِ عروضي وزن “مفعول فاعلاتن” تي رچيل آهي.

محبوب جي گهٽيءَ ۾،

۽ سنڌ جي مٽيءَ ۾.

آ موھ مٽي پنهنجي. !!

هن پنهنجا دلي جذبا، دلي ڪيفيتون ۽ پرخلوص محبتون ۽

قربتون شعرن ذريعي پنهنجي ڌرتي واسين کي ارپيون آهن

وٽس ڀرپور سماجي ۽ سياسي شعور موجود آهي ان ڪري هن

پنهنجي محبوب ۽ مطلوب شخصيت ۾ به سنڌ ئي ڳولي لڌي آ.

سنڌ تنهنجي اکين جي نهارن ۾ آ،

نيٺ ڪٿ مان ڏسان ڏيس پنهنجو مٺي !

ڏيس جنهن ۾ سوين جنتون ٿيون وسن،

بهشت جو پي آهي تنهنجي نيٺن ۾ آ.

ڪو چٽو چنڊ تنهنجي برابر نه آ

نيچ تارا ڪتيون تنهنجي آڏو لڳن
سارو عالم چُني جي ستارن ۾ آ.
سند تنهنجي اکين جي نهارن ۾ آ.

هي چوستو به ان جي سند سان بي لوٽ محبت جي عڪاسي
ڪندي نظر اچي ٿو سند جا ڏکي به آهي سوڳ ۾ ورتل به آهي
جا مذهبي جنونيت ۽ دهشتگردي جي ور چڙهيل آهي.

امن اڄ آهي سوالي ، سند سموري سوڳ ۾ ،
ڏينهن ناهي ڪو به خالي ، سند سموري سوڳ ۾ .
روز دهشت ، بم ڌماڪا، قتل و غارت آهي،
ڪو ولي ناهي ڪو والي ، سند سموري سوڳ ۾ .
سندس نظم “عشق مظلوم آ عشق ظالم به آ ” سڄو سارو
تصوف جي رنگ ۽ انداز ۾ چيل آهي. هُن ان نظم ۾ عشق کي
اڻ ڳڻيون معنائون ڏنيون آهن جي پُرجهڻ ۽ پروڙڻ وٽان آهن.

ڏاڪر سیتائي سیتا جي شاعراڻي مٽي جي پيداوار آهي.
سندس شعري تربيت ۽ سيرابي به اهڙي ئي خطي ۾ ٿي آهي
جيڪو سڄو سارو علم، ادب، ثقافت ۽ سنڌيت جو محور
آهي. هي دوست به حسن و جماليات سان گڏوگڏ سماجي شعور
رکنڊڙ محبتي ۽ ملنسار شخصيت جو مالڪ آهي. علم ۽ ادب
سان گهري وابستگي منجهس انيڪ ڳڻ ۽ سُپاءُ پيدا ڪيا آهن.
شعري حوالي سان به هو پخته ڪلام شاعرن جي صف ۾ بيٺل
آهي ۽ پنهنجي وس ۽ وت، علم ۽ آگاهي آهر شعر جي فني
لوازمَن ۽ ضابطن جي پابندي ڪندڙ آهي. خاص طرح غزل هن
جي پسندیده صنف آهي جنهن ۾ هو پنهنجو مافي الضمير چتو
پتو بيان ڪري ٿو.

مور ماڻهو مرن پيا ٿر ۾،
آه و زاري وڌي وئي آهي.
ڪو نه ٿيو امن حال ساڳيا هن،
مارو ماري وڌي وئي آهي.

جڏهن سار تنهنجي ٿي سوڙهو ڪري،
تڏهن درد ٿو پاڪرن ۾ پري.
سدا ساهه سُرهو تنهنجي سار سان،
تنهنجي ياد جو دل ۾ ڏيئو ٻري.
سندس شاعري ۾ ڪم آندل ڪنايه ۽ استعارا، ترڪيبون ۽
تلميحون نج پنهنجي ٻوليءَ جون آهن، جن مان پنهنجي مٽي
جي مهڪ اُڀري ۽ پڙهندڙ جو دماغ معطر ڪري ٿي.
اڄ به ڏاڪر جي صحرا سنڌي من مٿان،
تون ئي برسات وانگر وسين پيو اڃا.

جنهن گهڙي تنهنجي بدن کي مون چُميو،
ائين لڳو، ڄڻ جتنن کي مون چُميو.
لڳاتار رياض ۽ مشق آزمائي هن جي بهترين شاعر هئڻ جي
ضمانتدار ثابت ٿيندي ڇو ته وٽس اهو شعري لهجو آهي جو
روح کي تازگي ۽ طراوت بخشيندڙ آهي ۽ پنهنجي اندر جي
ڳالهه بين تائين پهچائڻ جو ماهرانه ڏانءُ رکي ٿو.

سرويج ناٿن شاهي جي شاعري جي اڀياس کان پوءِ
ان چوڻ ۾ وڌاءُ نه ٿو رهي ته هو سماجي شعور رکندڙ ۽ ڀلوڙ
لهجي جو شاعر آهي. وٽس ڀرپور تخليقي صلاحيتون موجود

آهن. هو پنهنجي منفرد لهجي جو مالڪ آهي. ننڍڙن وزنن ۾ وڏي خيال کي سموهڻ جو وٽس آرٽسٽڪ ڏانءُ موجود آهي.

تنهنجي ئي پيار ۾ هان،

هر پل خمار ۾ هان.

مشڪل ٿئي رهائي،

تنهنجي نهار ۾ هان.

هن وٽ به پنهنجون مخصوص تشبيهون ۽ ترڪيبون آهن. اسلوب جي نفاست ۽ اظهار جي نزاکت سندس شاعري ۾ موجود آهي. جدت ۽ جدیت کان هي نوجوان هر زاويه کان آشنا نظر اچي ٿو. سندس نظم ڪارو ڪاري جي رسم جا اسان جي سماج جي چهري تي بدنما داغ مثل آهي، تي رچيل آهي جيڪو پرتائير ۽ وقت آميز آهي ان جون هي چند ابتدائي سٽون پڙهڻ سان ئي هڪ دردمند دل گهڻو ڪجهه محسوس ڪري ٿي.

تون چالءُ مون کي مارين ٿو،

ڇا ڄاڻين ٿو مان ڪاري هان.

مان توتي ور ور واري هان،

۽ تنهنجي پيٽ به پياري هان.

هي ڄاڻين پو به وسارين ٿو،

مان تنهنجي جيجل ڄاڻي هان،

ڇا ان لاءِ جڳ ۾ آئي هان،

جو اهڙو مون تي وار ڪرين،

۽ سر سسيءَ کان ڌار ڪرين.

سروپج کي اسان جي سمورن معاشرتي مسئلن جي آگاهي آهي. هُو سماج جي سمورين بي اعتدالين ۽ سفاڪين جا گيرداڻي

نظام جي ڪڏين رسمن ۽ ريتن ۽ عام انسان تي جيڪو وهي واپري ٿو ان کان باخبر آهي. سرويچ کي پنهنجي فني رياضت ۽ مسلسل محنت سان سنڌ جي سگهاري ۽ سببتي شاعر بڻجڻ ۾ دير نه لڳندي ڇو ته هو اهڙي ماڳ ماڻن ۾ ٽڪڙيون وڪون ڪڍي رهيو آهي.

مجموعي طرح فياض منصور جي هن ترتيب ڏنل شعري گلدستي تي نظر وجهڻ سان معلوم ٿيندو ته سندس هي ننڍڙي پروقار ڪاوش ادبي حلقن ۾ بارآور ۽ ڪارآمد ثابت ٿيندي. ان ۾ سهڙيل شاعري پنهنجي عهد جي عڪاسي ڪندڙ آهي ۽ منجهس سنڌي سرجهڙهارن جي دل جي پاڻ ، سپاون، احساسن ۽ جذبن جي مُرّص ڪاري ڪيل آهي جا ايندڙ دور ۾ به پنهنجو دوام حاصل ڪندي. ان لاءِ آئون هن ڪتاب جي سهڙيندڙ فياض منصور کي دادِ تحسين ڏيان ٿو. اميد ته هو آئنده به پنهنجون توانائون سنڌي ادب جي فروغ لاءِ وقف ڪندو رهندو.

بشير سيتائي

شاهه آباد محلو دادو سنڌ

نالو : عزيز الله

والد جو نالو : حاجي محمد عيدن سولنگي

ادبي نالو : عزيز سولنگي

جنم جو هنڌ : سنڌ ڪالوني مورو

جنم جي تاريخ : 02 مارچ 1985ع

ادبي وابستگي : ممبر سنڌي ادبي سنگت (مورو)

ڇپيل ڪتاب : ڪو به نه

اڻ ڇپيل ڪتاب : 1 مٽيءَ جا غزل 2 اڌوريون ڪوٽائون

تعليم : ايم اي (سوشيالاجي)

ڌنڌو : ٽيلر ماسٽر

ايدريس : الڪ ٽيلرز ملڪ بازار مورو

0301_ 2629548

0314 5818617

غزل

وارجي ويڻ تي دل چاهيو،
مارجي ويڻ تي دل چاهيو

مان وفا جو واعدو آهيان،
پارجي ويڻ تي دل چاهيو

شرط شوق مان رکي هن سان،
هارجي ويڻ تي دل چاهيو

دردناڪ وقت جو پل هان،
گهارجي ويڻ تي دل چاهيو

سوجهرو جهان کي ڏيندي،
بارجي ويڻ تي دل چاهيو

قرب مون سان ڪرڻ ڇڏي ويندي،
دل جي ڦرڻي ڦرڻ ڇڏي ويندي.

هُوءَ بيٺي ڪٿي آ ڪاٺياڻي،
زندگاني چڱڻ ڇڏي ويندي.

آس منهنجي تڏهن ٿي روئي پئي،
ڇو ته ٻيهر رُڻ ڇڏي ويندي.

هٿ سان جي پٽي ڇڏيندي پر،
دل جي جهرڪي اُڏڻ ڇڏي ويندي.

دل جا آڻا نه جي ڪندي پورا،
ڪيئن چوان دل ڀڻڻ ڇڏي ويندي.

قرب جو مينهن جي وسائيندي،
آڳ تن جي ٻرڻ ڇڏي ويندي.

بي خودي ديوانگي آوارگي،
روح سان لايو وٽي ٿي زندگي.

چاهه جي بُڪ ٿي چٻاڙي چنڊ کي،
۽ ستارن کي پيئي ٿي تشنگي.

سوچ جا سڀ سمنڊ آهن سوچ ۾،
رب ڪري انسان جي پيو بندگي.

گلستان جا ڳل اُنهيءَ کي ڪيئن وٺن،
جنهن پسي آ عشق! تنهنجي تازگي

شعر شهرت جا چُن رُخسار ڪيئن،
وقت جي لهجي ۾ آ بيدادگي.

دل جي اُجري ڏيس تي آخر جهان
ڇو ٿو اُڇلائي پيو آلودگي.

رات عذابن واري آهي،
دردن ڪئي بم باري آهي.

تنهنجي يادن جي پاڻيءَ سان،
پنهنجي دل آگاهي آهي.

منهنجا لڙڪ نه رنگ ڇڏيندا،
مُله مُڪا مختياري آهي.

وقت کان اڳ ئي ڦاٽي ويندو،
جنهن ڪپڙي ۾ گهاري آهي.

هڪڙي اک آسودي جڳ جي،
بي اڪڙي ويچاري آهي.

ڪوڙ نه ڪجهه چورائي سگهندو،
سچ جي چوڪيداري آهي.

دل جي ڪڏ مان چين اُڏائي،
گهٽي جيون ڌاري آهي.

تون مان گڏجي دٻي جلايون،
اڃ اڃ رات ڏياري آهي.

سڀني سڀني پُنگ پريندو،
اک اک ۾ پاڻاري آهي.

چنڊ وفا جو آيو اُپري،
چانڊوڪي چوڌاري آهي.

بارشون وسي رهيون آهن،
بي وسيون پُسي رهيون آهن.

چانئجي وڃي ٿي اُونداهي،
۽ بتيون وسي رهيون آهن.

چو الائي توڻجي نظرون،
وار سڀ گسي رهيون آهن.

مارجن ٿا چنڊ روزانو،
۽ ڪتيون پُسي رهيون آهن.

وقت جي سليٽ تي پينون،
ڪيتريون گسي رهيون آهن.

واڌ درد کائيندا رهيا،
۽ خوشيون سُسي رهيون آهن.

پيار جي پُلاءَ مان اڪڙيون،
اڇ ڀري بڻي رهيون آهن.

واءِ جا جهونڪا جهليان ٿو،
جهول ۾ تانڊا جهليان ٿو.

تهڪ ٿڌڙا سڀ ورهائي،
لڙڪ مان ڪوسا جهليان ٿو.

تون سڄا موتي ڪٽي وڃ،
مان سڪا ڪوٽا جهليان ٿو.

پين جي بندوق ٽاڻي،
ڏاڍ جا ڏاڳها جهليان ٿو.

سُڪ هٿن مان ويا ڇڏائي،
سُور سڀ سوکها جهليان ٿو.

آهيان مُورڪ عزيز،
سڄ اڳيان شيشا جهليان ٿو.

قرب جي ڪائنات کان پاسي،
روح آهي نجات کان پاسي.

دل کان تخليق ٿي آ اونداهي،
چنڊ آهي جو رات کان پاسي.

پيار بخشي آ زندگي اهڙي،
درد آ دل جي ذات کان پاسي.

شعر نابين ٿي پيا آهن،
ڏانءَ جوڙيا جو ذات کان پاسي

سو سُڪل پن جيان ڇڻي ويندو،
جيڪو آهي ثبات کان پاسي.

سُڌ توکي نه منهنجي سورن جي،
تون رهينءَ بات بات کان پاسي.

انت ٿيئڻو آ وقت تي سڀ جو،
ڪو به رهندو نه مات کان پاسي.

تنهنجي ئي ورد آ رکي منهنجي،
زندگي مشڪلات کان پاسي.

تون ٻُرين لوڻ زخمن تي،
تڏهن پي منهنجي نيڻن تي.

جفا تنهنجيءَ جا سڀ پٿر،
قبوليان دل جي شيشن تي.

وفا جي آب سان ڏوئين،
وچوڙا داغ ڪپڙن تي.

هجر جو وقت ڪاتيان ٿو،
نچائي نانگ رستن تي.

برن ٿا تو بنا پاڙا،
ستارا من جي ماڳن تي.

پيا بن منظرن کي ڏس،
هجن ٿا داغ چهرن تي.

لهن ٿا خواب ٿي پئجي،
اڪين جي بيد مُسڪن تي.

وائي

دل کي گدري جيان،
وقت کيون ڦاڪون !

ڪنهن تي ڏوه ڏيان.

ڪنهن وٽ کاتي آ،
ڪنهن وٽ آ ڇاڪون !

ڪنهن تي ڏوه ڏيان.

منهنجي ڀاڳن جون،
اُڃڙيون اوطاقون.

ڪنهن تي ڏوه ڏيان.

اڄ به دلا ڏک ڄا،
ڍوئن ٿيون ڍاڪون.

ڪنهن تي ڏوه ڏيان.

هڪڙي آدم جون،
سهسين پوشاڪون.

ڪنهن تي ڏوه ڏيان.

پتر جي گهر ۾،
سپنن جو شيشو،

نيٺ ڀڄي پوندو.

اڪڙين آ جوڙيو،
نازڪ ڪو سڀنو.

نيٺ ڀڄي پوندو.

سوچي ٿو شوڪيس،
ڪاشيءَ جو تحفو.

نيٺ ڀڄي پوندو.

ڳڻتيون ٿيون گهوٽن،
جيون جو ڪُونڊو.

نيٺ ڀڄي پوندو.

آڇ نه عرياني،
نيٺن جو روزو.

نيٺ ڀڄي پوندو.

گلڙا گهائي ٿو،
وحشي چيلا ٿو،

خوشبو روئي ٿي.

پنچڻ آه ڏنو،
پن پن کي ساڻو.

خوشبو روئي ٿي.

مُله نه ماڻيندو،
بارو پاڇا ٿو.

خوشبو روئي ٿي.

ڪنڌ لُٽي ٿو پيو،
لالچ جو ڏاڻو.

خوشبو روئي ٿي.

نيٺ ويو ويڃي،
گلشن ڪو گهاٽو.

خوشبو روئي ٿي.

ٿر جيان منهنجو بدن،
بارشون طلبي پيو.

تون ڪڪر ٿي اڇ پرين.

چاه منهنجو باه جيان،
آتشون پڙڪي پيو.

تون ڪڪر ٿي اڇ پرين.

سار جي تندور ۾،
روح ٿو پڇري پيو.

تون ڪڪر ٿي اڇ پرين.

جنوريءَ جي جوءَ مان،
جون ٿو گذري پيو.

تون ڪڪر ٿي اڇ پرين.

ڀاڻي ڀوءِ نه ڏک

ڳوڙها اٿئي ڳورا.

ڪاري منجهند ڪاهي،

آئي آهي لُڪَ.

ڀاڻي ڀوءِ نه ڏک.

ڳوڙها اٿئي ڳورا.

مور نه ڀوئي سگهندين،

اوسيئڙي جي بُڪَ.

ڀاڻي ڀوءِ نه ڏک.

ڳوڙها اٿئي ڳورا.

نوڪيل جيءَ جي ڪٽ مان،

نڪري ويندئي چُڪَ.

ڀاڻي ڀوءِ نه ڏک.

ڳوڙها اٿئي ڳورا.

ميرا هوندا سجدا،

ميري ناهي نُڪَ.

ڀاڻي ڀوءِ نه ڏک.

ڳوڙها اٿئي ڳورا.

اُڇلائي مان ڇڏيان،
سڀ خواب ڪڍ ڇڏيان،

دنيا سهي نه ٿي.

ڪاٽي ڪنئي ڏکن،
جيون جي آڏ ڇڏيان.
سڀ خواب ڪڍ ڇڏيان،

دنيا سهي نه ٿي.

نوڪي پيو ڊڪڻ،
ڪوڪا ڪي هڏ ڇڏيان.
سڀ خواب ڪڍ ڇڏيان،

دنيا سهي نه ٿي.

اوني لڏي ويو،
لڙڪن ڪي لڏ ڇڏيان.
سڀ خواب ڪڍ ڇڏيان،

دنيا سهي نه ٿي.

سڀني جو سڀنو،
آهي سڀني ۾.

رات ڏلي ٿي پئي.

نيڻ لڏن ٿا پيا،
ننڊ جي پينگهي ۾.

رات ڏلي ٿي پئي.

تو وٽ آيو هان،
توسان ڪمري ۾.

رات ڏلي ٿي پئي.

پاڳن وارو هان،
پيار جي ليڪي ۾.

رات ڏلي ٿي پئي.

نالو : فياض علي سولنگي

ادبي نالو : فياض منصور

ولدیت : منصور سيتائي

جنم تاريخ : 26 06 1991

جنم هنڌ : سيتاروڊ

تعليم : بي اي

ادبي ابتدا : 2005ع کان

ادبي سڃاڻپ : شاعر، نثر نويس

ادبي استاد : منصور سيتائي

ادبي وابستگي : جوائنٽ سيڪريٽري 2010 کان 2014 تائين 2014 کان ميمبر

سنڌي ادبي سنگت (شاخ) سيتاروڊ

مستقل پتو : سيتاروڊ وارڊ نمبر 4

فون نمبر : 03332982152

هُو پُڄن ٿا ڇا تُو شاعر پيو ڪري ؟
اُلفتن جا گل نچاور پيو ڪري.

تُو اُجهائين دٻڻ جنهن جي آس جا،
سو ته سڀ ڪجهه تنهنجي خاطر پيو ڪري.

اڄ منهنجو ايمان مشڪل سان بچي،
هُو ڪٿي اڪڙيون ته ڪافر پيو ڪري.

تون اجايو تُو لکي چوري ڪرين،
عشق خود ئي توکي ظاهر پيو ڪري.

ڪين آ فياض هُن کان وسريو،
ياد هُن کي اڄ به پاڪر پيو ڪري.

آس جا ڪُل هزارين ڪڙي ٿا پون،
لفظ سُورج مڪي جيان ٿڙي ٿا پون.

در خيالن جا توڙي اچن ٿا ۽ پو،
گيت ڪاغذ اڱڻ ۾ گهڙي ٿا پون.

وار چوڙي اڱڻ تي اچين ٿي جڏهن،
چنڊ تارا مٿان تو مڙي ٿا پون.

درد جاڳي پون ننڊ مان ٿا تڏهن،
سار جا ساز جڏهين ڇڙي ٿا پون.

ڇو ٿو فياض روڪين سڄو ڏينهن تون،
لڙڪ منهنجا ئي مون سان ڇڙي ٿا پون.

لُڙڪ اُگهي ڳل لائي ٿي پئي،
تنهائي پرچائي ٿي پئي.

پل پل تنهنجي سار به سڪجي،
سُوليءَ تي لٽڪائي ٿي پئي.

تارا تارن منجهه اٿس ۽،
چنڊ سان دل وندرائي ٿي پئي.

ڳوڙهن ساڻ اُجهيان سا ڪيئن،
پریت جا آڳ لڳائي ٿي پئي.

ڪيئن فياض قضا ٿيندي جا،
سُونهن نماز پڙهائي ٿي پئي.

درد گهاڙي ۾ پيا ٿا پيڙائن،
پنهنجي پورن کي چئڻ نه ٿڙپائن.

روڪ نيٽن کي پنهنجي او جانان!
ائين نه منهنجي اکين کي هيرائن.

توسوا سانوڻي، جا بادل پي،
مون تي شعلا پيا ٿا برسائن.

چنڊ آت ڏئي ٿو پل پل پيو،
لائي تارا ڳلي ٿا پرچائن.

تون جي آهين ته هو جمالا هن،
گيت ڪيڏارو توسوا ڳائن.

خيال تنهنجا هي خيال ساڙولا،
خيال ۾ خيال ڪيئن ٿا بدلائن.

پو باهه جيان ٿيون جلن اڪيون،
جي پل نه توکي ڏسن اڪيون.

چڏي اوهان جو، جي در ويون،
پيون سي در در، رُلن اڪيون.

جُھڪي وڃن پير مير سپ،
پرين جي پنهنجون کڻن اڪيون.

ڪڏهن به تومان نه ڏاڀيون،
پيون ٿيون سڪ ۾ سڪن اڪيون.

ٽڙي پون ٿيون گلاب جيان،
تنهنجو جي سڀني ڏسن اڪيون.

فياض جي تون اڳڻ تي آ،
ته پير تنهنجا چمن اڪيون.

تنهنجا ٿورا پري نه ويو آهين،
درد ! تون همسفر رهيو آهين.

منهنجي دل جي ته طور سينا تي،
تون تجلي ئي ٿي لٿو آهين.

آئون تاسو رهيس نه پياس لٿي،
نيٺ ڪنهن لئه ٿڌو گهڙو آهين ؟

نينهن ! ننگو هيس مان توکان اڳ،
تو ڊڪيو منهنجو تون وڳو آهين.

سند جا سور تون به لڪندي ڪوي !
پنهنجي گيتن سان گڏ رُنو آهين.

نار فياض آهين اڪڙين جو،
ڪير ٿو چئي ته تون بُرو آهين.

اڪيون ڪڍي ڏسانس ٿو،
ڏسيو پيو نرانس ٿو.

نه ٿي اچي ڪڏهن لڙي،
گهڙي گهڙي وڃانس ٿو.

نه سمجهي ٿي بندو مون کي،
خدا ڪري مڃانس ٿو.

ٻڌي ٿي اڻ ٻڌي ڪري،
مان سڏ سان ورائس ٿو.

چوي ٿي ڪُجهه نه ٿو لڳين،
ٿيانءِ ڇا، پُڄانس ٿو؟

سمورا غم لڪائي ۽،
کلي اچي ملانس ٿو.

خزائن ۾ بهارون مون لاءِ آڻيندا يا ايئن هوندس...؟
۽ سڀنا منهنجا ساڀيانن کي ماڻيندا يا ايئن هوندس...؟

ازل کان ٿو پيو سوچان، تنهنجا جي پيار آهڻ سي،
منهنجي دل جي چنل گڏ کي به واڻيندا يا ايئن هوندس...؟

رڳو هي روح منهنجو پيو فقط تولاڻ تائيندو،
اوهان جا نيٺ منهنجي لاءِ به تائيندا يا ايئن هوندس...؟

چڏي ڏيندا ڪرڻ چڙيون، منهنجا همراز ٿي پوندا،
ڏسي هي حال تارا نيٺ ڄاڻيندا يا ايئن هوندس...؟

درد جيڪي به ڏين ته ڏي مون کي،
هاڻي روئڻ نه ٿو اچي مون کي.

گيت آهيان اگر ٻڌي ڪوئي،
ڪا ڪهاڻي هان ڪو پڙهي مون کي.

بڻجي گل شاخ تي تڙان ٿو جيئن،
هو هٿن سان اچي پتي مون کي.

ڪهڙي ڪوشش ڪيان مان اڏرڻ جي،
ڪو اڏاري ٿو پر ڪٿي مون کي.

هار گلڙن جو ڪين بڻيس مان،
جو هو پاڻي پنهنجي ڳلي مون کي.

آئون فياض ڪورو چولو هان،
پرت وانگر اچي پري مون کي.

منهنجي هر آس جو ئي قاتل ٿئين،
توڪي حاصل ڪيم نه حاصل ٿئين.

چاهي دنيا ۽ زندگي ڄاتم،
تون جو رڳ رڳ ۾ عشق! شامل ٿئين.

چاندني بيڪ ۾ ملي توڪي،
چنڊ! جيئن هُن جي در جو سائل ٿئين.

توڪي پل پل ڇمي ٿي موٽيس پئي،
مان ٿيس سمنڊ ۽ تون ساحل ٿئين.

توڪي فياض ڪيئن چوان انسان،
تون ئي ڄڻ پيار کان جو غافل ٿئين.

تون جو رُنين يار،

چنڊ به تارن کان رُنو.

سپنن جو پيو هانءُ ڇڄي،
سڏڪي پيئي سار.

چنڊ به تارن کان رُنو.

وڇڙي ذات ڪويءَ کان،
راڳيءَ کان سُر ڌار.

چنڊ به تارن کان رُنو.

کاڌي ويئي سان ڪُفتگو،
جهڙي ماکيءَ لار.

چنڊ به تارن کان رُنو.

دل جي ڀت ۾ ڪيئن پيا،
نفرت جا هي ڌار.

چنڊ به تارن کان رُنو.

ڪين مڙن فياض ٿا
نيٺ به ڄڻ ڪي ٻار.

چنڊ به تارن کان رُنو.

جيءَ ۾ ڏي ڪا جاءِ،
سيني ساڻ لڳاءِ.
توڪي چئي نه سگهيس ڪڏهن.

منهنجي محبت جو ڪڏهن،
لتڙو لڳڙن پاءِ.
توڪي چئي نه سگهيس ڪڏهن.

جيسين ساهه سرير ۾،
تيسيتائين نپاءِ.
توڪي چئي نه سگهيس ڪڏهن.

بهتر ورسيءَ کان اٿئي،
ڪنهن سان شام ملهءِ.
توڪي چئي نه سگهيس ڪڏهن.

لڪي نانءِ فياض جو،
ميندي هٿڙن لاءِ.
توڪي چئي نه سگهيس ڪڏهن.

(نچي ٿو غم)

ستارن ٿي پڳا آرس،
ڏنيون پئي رات او باسيون،
سُمهي پيو چنڊ پي روڻو،
تنهنجي پر ياد جا ڏيئا،
برن پيا من جي مندر ۾،
خيالن کان، خيالن مان،
اجا تائين لٽي ناهين،
اجا اڪڙين جي شيشي ۾،
ڏسان ٿو پيو چٽي آهين،
آ ناهيو دل ۾ آڪيرو،
نظر تنهنجي پڪيءَ جي ئي،
اُميدن جا اڃا پوپٽ،
پيا اڏرن ٽڪا ناهن،
جڏهن توکي ڏسي ٿو غم،
بڏي چيرون نچي ٿو غم.

ڏينهن مدهوش آ مون جيان،
رات چيرون ٻڏي ٿي نچي.
تو اچڻ جو چيو آ سڪي،
ڏات سُرخي هڻي ٿي نچي.

توسو ڪيئن دل ڪڍي ڪنهن تي،
منهنجي اک ئي نه ٿي ٻڏي ڪنهن تي.
منهنجي دل جو پڪي ڪنو پيو آ،
پر نه ٿس دوست! ڏس اڏي ڪنهن تي.

نه اجرڪ ڪُلهن تي اڃا آس پاتو،
نه ئي ميندي سڀن هنن تي آلائي.
هلي آءُ ساهن جا سرواڻ هاڻي،
ڊگهي درد جي ٿي وئي آ حياتي.

نالو : عمران سومرو
ادبي نالو : انجم ناٿن شاهي
ولديت : غلام حيدر سومرو
جنم تاريخ : 25 02 1987
لکڻ جي شروعات : 2003
تعليم : ايم اي - ايل ايل بي
ادبي استاد : گلزار سيال ۽ سنڌي ادبي سنگت شاخ خيرپور ناٿن شاه

0333296754

هُن کي چئجو ته دل نه ايئن ٿوڙي،
هُن کي چئجو ته ربط کي جوڙي.

هن کي چئجو ته رات ٿي ويندي،
ڏينهن ۾ وار هُو متان چوڙي.

هن کي چئجو ته ڇا نه ٿي ڄاڻي...؟
زندگي موت ڏي پئي ڊوڙي.

هن کي چئجو ته دل جي دنيا ۾،
ڪا خوشي پير ئي نه ٿي ڪوڙي.

هن کي چئجو ته ٿا چون سڀنا،
ساڀيائن جا شهر کي ووڙي.

هن کي چئجو ته ڏسي انجم کي،
ڪيتريون فرقتون اڃان چوڙي.

دنيا سوني ساري آ،
دل جي چاهت واري آ.

هڪڙي صورت آ جيڪا،
مون کي مون کان پياري آ.

خودڪش حملن جو ڪارڻ،
ذهنن جي بيماري آ.

چوري ٿيل جاگيرن جي،
ڪهڙي چوڪيداري آ.

سڀ خوشيون توساڻ ويون،
هاڻي دنيا داري آ.

عشق ڪئي جڳ ۾ توڻي،
ڪيڏي ناماچاري آ.

انجر دنيا ساري ۾،
محبت جو پرچاري آ.

اڃان تو ۾ انا آهي سا آهي،
اسان جي دل ڳيا آهي سا آهي.

زهر هوندي به ماکي وانگي لڳندڙ،
حياتي بي وفا آهي سا آهي.

محبت ۾ ٿلهي ليکي جي ڏسجي،
وڇوڙن جي وبا آهي سا آهي.

سڏن ٿا عاشقي جنهن کي اها من،
ازل کان ئي عزا آهي سا آهي.

ٿئي جا روز توکان درگذر ٿي،
اها منهنجي ڪٿا آهي سا آهي.

اڃان انجر تي ساڳي ڪُلفتن جي،
روان تنهنجي عطا آهي سا آهي.

هر گهڙي تنهنجي سار انجم ڪي،
اڻ ڳڻيا انتظار انجم ڪي.

سور تنهنجا ۽ ڪجهه زماني جا،
ڏک تلخين جا ڌار انجم ڪي.

هجر تنهنجو ڏٺي ويو آهي،
درد جا شاهڪار انجم ڪي.

تون نه هونديئن ته ڪيئن ٿي ڄاڻين...؟
ڪيئن ڦرندا بهار انجم ڪي.

ڇا پلا توکي ڏيڻ سونهين ٿا...؟
ايترا انتظار انجم ڪي.

آءُ هڪوار تون هلي جانان،
پاءُ ٻانهن جا هار انجم ڪي.

هيئن هيڪل ڇڏي وئي آهين،
ڪنهن جي لاءِ اشڪبار انجم ڪي.

وڃي ڪاڏي ذري نه ٿو هاڻي،
در ٿئي ئي پري نه ٿو هاڻي.

پيار مون کي نه ايڏو ڏيندي ڪر،
پيار مون کي ڦري نه ٿو هاڻي.

درد پنهنجو ڪيو آ اهڙو جو،
ڪو به پنهنجو ڪري نه ٿو هاڻي.

ڪاڏي ويئي ٻروچڪي تنهنجي،
”توسوا پل سري نه ٿو هاڻي“

منهنجي ويران من جي ڪمري ۾،
ڪو به ڏيئو ٻري نه ٿو هاڻي.

چين هوندو هو هڪڙو انجمر جو،
سو به مون ڏي وري نه ٿو هاڻي.

توري تنها تنها آهيون،
واريءَ تي چڻ ليڪا آهيون.

مُڪَ تي مُرڪ سجايل آهي،
اندران ٽڪرا ٽڪرا آهيون.

ساڀيائن جي رڻ ۾ پتڪيل،
سُندرِتا جا سڀنا آهيون.

تنهنجي وچڙڻ کان پوءِ جانان!
حيرت آهي زنده آهيون.

پاڻ کي بس اعزاز اهو آ،
تنهنجا تنهنجا تنهنجا آهيون.

انجمن تنهنجو ساٿ نه آهي،
صحرا ۾ چڻ سُڌڪا آهيون.

آس جو اگهڄڻ ڏکيو ڏاڍو ڏکيو،
يار جو پرڄڻ ڏکيو ڏاڍو ڏکيو.

پيار ۾ ميلاپ آ سوغات پر،
پيار ۾ وڇڙڻ ڏکيو ڏاڍو ڏکيو.

ماس يا آگر جو ويڄڻ نيڪ آ،
دل جو پر ويڄڻ ڏکيو ڏاڍو ڏکيو.

محب سان مرڪڻ نه ٿيو مشتاق پر،
تانگهه ۾ تڙپڻ ڏکيو ڏاڍو ڏکيو.

يار جي ڇاتي تي انجم روئجي،
روز شب سُڌڪڻ ڏکيو ڏاڍو ڏکيو.

هر گهڙي درد جو نزول آهي،
توسوا زندگي فضول آهي.

عشق جا فلسفا ئي پنهنجا هن،
عشق جو پنهنجو هر اصول آهي.

پيار جيڪو ڏنو اکين تي آ،
پيار جو پي ڏنو قبول آهي.

وصل جيڪو قرار ڏيندو آ،
هجر مرڪي ڪندو وصول آهي.

عشق ئي پنهنجو رب رهيو آهي،
عشق پنهنجو رهيو رسول آهي.

لاڻي ڇاتي سان ٻٽڻ ٽاڪي پئي،
پاڻ کي مون ساڻ ڇڻ ٽاڪي پئي.

ازل تائين جو ڪڏهن ٿٽو نه آ،
مون سان ڪو اهڙو ٻنڌڻ ٽاڪي پئي.

وصل واري ياد جي تعويذ ۾،
هوءَ مشن جو ميٽجڻ ٽاڪي پئي.

زندگي هن ساڻ مرڪي آ ملي،
زندگي هوءَ مون ۾ ڇڻ ٽاڪي پئي.

هوءَ انجم جي جيئڻ جي آرزو،
مونسان ڇڻ جيئڻ مرڻ ٽاڪي پئي.

عشق لڳو آ آجڙي ويندس،
سورج وانگر اُڀري ويندس.

او سانولڙا! ڇا ٿو ڀانئين،
توکان سولو وسري ويندس.

جي منصوري سڏ ٿيو ڪو،
سوري ڏي مان سنڀري ويندس.

آزادي جو نعرو آهيان،
پٿر ٿي پي اُڪري ويندس.

پيار جي ڪائي سرحد ناهي،
هر حد کان مان گذري ويندس.

انجمر پيار پڪيڙو آهيان،
آخر پڙڪي اُڏري ويندس.

پيار هن پاسبان نيئن جا،
نيٺ ئي ترجمان نيئن جا.

ڪير دل جي زبان کي سمجهي،
نيٺ سمجهن بيان نيئن جا.

روز تولا ڊگن ۾ هن ڏيڏون،
روز هن امتحان نيئن جا.

تنهنجي پاڙي ۾ مون ڏنا آهن،
کوڙ زخمي جوان نيئن جا.

روح تي ڇاپيا پيا آهن،
آءُ ڏسُ ني نشان نيئن جا.

او ڙي ! انجر بچي به ڪيئن سگهندين،
ڏاڍا اوکا ٿئي کان نيئن جا.

سورن جو ڪو ساگر آهي منهنجي دل،
آه و صدا جو اوڻر آهي منهنجي دل.

ڪنهن مظلوم جي ڪوڪڙ تي ٿي تڙپي پئي،
پيار سندو ڪو پيڪر آهي منهنجي دل.

شهر جي گهٽيل ديوارن ۾ ڦاسي پيل،
ڳوٺاڻي ڪا چوڪر آهي منهنجي دل.

پيار ڪرڻ جي يار ڪُفر آ پو ته ٻُڌو!
ڪافر آهي ڪافر آهي منهنجي دل.

هر دم جنهن ۾ رهندو آهين تون انجمن،
تنهنجي ياد جو دفتر آهي منهنجي دل.

نالو : عبدالله

ادبي نالو : حافظ “ عبد ” چنه

ولدیت : غلام مصطفيٰ چنه

ادبي استاد : معصوم بخاري

ڪرت : شاگرد

جنم تاريخ : 08 12 1995

جنم جو هنڌ : جمع ناريجو ٿرڙي محبت تعلقو ميهڙ ضلع دادو

فون نمبر :

03073162313

آئون وڪريل هان پاڻ ميڙيان ٿو،
پنهنجون يادون پيو سهيڙيان ٿو.

دل ۾ دردن مچائي هل چل آ،
پنهنجي دل جا بکيا اُڏيڙيان ٿو.

هاڻ خوشين جو فصل پوکيندس،
دل جي ڌرتيءَ تي ڪيت ڪيڙيان ٿو.

وَصَل جو وقت آ وريو جانان !
هجر تنهنجي جو هنڌ ويڙهيان ٿو.

واءُ بڻجي مان عبد گيتن جيان !
پيار پل پل پيو پڪيڙيان ٿو.

ڪيس ڪيڏو ڪري ٿي چانڊوڪي،
چين دل جو ڦري ٿي چانڊوڪي.

تنهنجي يادن جي جنڊ ۾ جانان !
جيءُ منهنجو ڌري ٿي چانڊوڪي.

اُپ مَن ڪي پيو ٿو موهين اڃ،
تنهنجي ٻڪ ۾ ٻري ٿي چانڊوڪي.

چنڊُ محبوب تنهنجو ڳل آهي،
تنهنجي ڳل تان ڪري ٿي چانڊوڪي.

جڻ ته آڪاس جو ستارن سان،
سهڻو چولو پري ٿي چانڊوڪي.

رات جاڳي لکيم غزل حافظ،
۽ غزل ۾ تري ٿي چانڊوڪي.

هُوءَ به جيون ۾ ائين آئي وئي،
سانوئي برسات هئي گذري وئي.

رات منهنجي مَن اندر تنهنجي سڪي !
ياد جي بارات هئي گذري وئي.

زندگي جو ائين سفر ڪتجي ويو،
ڪاڪ جي محلات هئي گذري وئي.

هُن سان گهاريل هر پهر ۽ هر گهڙي،
سُونهن جي سوغات هئي گذري وئي.

چنڊ تارا ۽ ڪتيون ٿيڙو ٿڙيل،
ڪيڏي روشن رات هئي گذري وئي.

شاعريءَ سان عڪس پنهنجا پئي ڇڏيم،
ڏينهن جهڙي ذات هئي گذري وئي.

عبد منهنجي عڪس ۾ اکين اڳيان،
هي سڄي ڪائنات هئي گذري وئي.

هُوءَ نه آئي سَرءَ سياري ۾،
ڪجهه نه سوچيائين منهنجي باري ۾.

رات! توکي به غم مليو آ ڇا؟
آهين صدين کان ويس ڪاري ۾.

جُهو جُهو آواز اُسر ويلي جو،
ڪا ولوڙي ٿي ڪير پاري ۾.

نڪَ هُنَ جي جي چڻ ڦِلي آهي،
آ ڪشش ڪيڏي هُنَ ستاري ۾.

هُوءَ ڪيئن ۾ ساڻ سڪين سان،
ساڳ سوئي رهي آ ڪاري ۾.

هُوءَ منهنجو نصيب آ حافظ،
مون کي جوڳي ڏسيو آ ڌاري ۾.

ماس ڪوري رهي آ تنهائي،
جيءُ جهوري رهي آ تنهائي.

آئون مٽيءَ جي مورتِي آهيان،
مون کي پوري رهي آ تنهائي.

من مُنهنجي جي ڄڻ ته صحرا ڏي،
سُورَ سوري رهي آ تنهائي.

ياد ڏياري وري وري هُن جي،
چاهه چوري رهي آ تنهائي.

عبد هن وقت جي ترازيءَ ۾،
مون کي توري رهي آ تنهائي.

مان جڏهن عشق ۾ اڙيو آهيان،
سور صدمن ۾ ئي سڙيو آهيان.

هيءَ دنيا درياھ دردن جي،
جنهن جي هر دور ۾ لڙهيو آهيان.

جڻ ته اُپ جو ٿل مان تارو هان،
ڪين چمڪيو ڪڏهن ڪڙيو آهيان.

جڻ ته ڪنهن راه جو مان پٿر هان،
ٿيڙ ڪائي پئي ٿڙيو آهيان.

دل تنهنجيءَ جي بهشت مان جانان !
آئون آدم جيان ٿڙيو آهيان.

پاڻ کان ڌار ڪيئن ڪري سگهندين،
جيءَ تنهنجي سان جو جڙيو آهيان.

دانهن دل جي نه ڪنهن به ورنائي،
عبد ڪيڏو رنو رڙيو آهيان.

چنڊ جاڳي ٿو رات جاڳي ٿي،
هي سڄي ڪائنات جاڳي ٿي.

هيءُ ته انسان نڊ غفلت ۾،
پاڪ هڪ رب جي ذات جاڳي ٿي.

پياس اصغر جي ساري ساريءَ،
ڪربلا ۾ فُرات جاڳي ٿي.

رااه وٺي پوي ٿي گوتم جي،
جيڪڏهن ذات پات جاڳي ٿي.

مان مدينو ڏسي رهيو آهيان،
منهنجي لبتڙن تي نعت جاڳي ٿي.

من منهنجي ۾ آهڪ ته تنهائي،
بي سڪي تنهنجي تات جاڳي ٿي.

عبد شاعر لکي رهيو آهي،
۽ سندس ڀر ۾ ذات جاڳي ٿي.

عشق جو هڪ نام آهي ڪائنات !
حُسن جو ئي جام آهي ڪائنات !

هیر وانگي آهي سُرهی هُو سدا،
صبح آهي شام آهي ڪائنات !

مون عبادت نانءُ هُن جو آرکيو،
منهنجو سجدو قيام آهي ڪائنات !

هُن جي خوشبو سان مُعطر ڳوٺ آ،
ڄڻ گلن جي گام آهي ڪائنات !

عشق هُن وٽ آ سلامي روز شب،
سُونهن جنهن جي سام آهي ڪائنات !

عبد هُن کي کين ڪو ڄاڻي سگهيو،
معرفت جي مار آهي ڪائنات !

دور مون کان ٿا رهو پيا چنڊ جيان !
پوءِ پي سهڻا لڳو پيا چنڊ جيان !

مان اُماوس رات جيان روئان پيو،
۽ اوهان هر دم کلو پيا چنڊ جيان !

سڀُ سڪيون تنهنجون ستارن جي مثل،
خوب تر تن سان ٺهو پيا چنڊ جيان !

ساڻ ٺاهيو سار بڻجي ڀو به روز،
من سنڌي اُپ تي ڪڙو پيا چنڊ جيان !

جڻ هوائن جي هندوري ۾ پرين !
رُت جوانيءَ ۾ جهلو پيا چنڊ جيان !

ڪنهن پڇو اي عبد ائين اڌ رات جو،
راهه ۾ ڪنهن لئه رُلو پيا چنڊ جيان.

آهي اوھان وسايو ، ھٽ شھر روشنين جو ،
ھن ڳوٺ ۾ ڳھيلا ، ھاءِ اسان اڪيلا .

من کي چئن پيا ٿا ، ھر دم پرين اوھان جي ،
يادن سندا ڳليلا ، ھاءِ اسان اڪيلا .

ھن دل سندي شھر ۾ ، بازار برھ جي ۽ ،
تنھائين جا ميلا ، ھاءِ اسان اڪيلا .

ھن عشق جي سفر ۾ ۽ نينھن جي نگر ۾ ،
آھيون نوان نويلا ، ھاءِ اسان اڪيلا .

جنم کان پيا ٿا ڀٽڪون بن بن جا آھيون جوڳي ،
ٿر جا ڪي چڻ ٿريلا ھاءِ اسان اڪيلا .

گمنام عبد آھن خوشين جا شھر مون کان ،
چو طرف درد ٻيلا ، ھاءِ اسان اڪيلا .

ستمر سڀ سناسين مگر چپ رهياسين،
ڪنڊن تي هلياسين مگر چپ رهياسين.

شمع جيان اسان پي سدا سوجهرا ڪيا،
پئي وگهريا جلياسين مگر چپ رهياسين.

اسان جڻ ته ڀٽڪيل ڪڪر جيان هوا ۾،
پئي ڀٽڪيا ڙلياسين مگر چپ رهياسين.

اسان عشق آويءَ ۾ دل جي دلي ساڻ،
ها پڇريا پڪاسين مگر چپ رهياسين.

اسان روز دردن جي دلڌل ۾ دلبر،
ها لهندا وياسين مگر چپ رهياسين.

ڪڙي حسرتن جا ڪي اٽبار من ۾،
اوهان سان ڙلياسين مگر چپ رهياسين.

تون وسارين ته پل وساري ڇڏ،
پنهنجي دل مان مون کي ڏکاري ڇڏ.

مان ٿٽل ڄڻ ته آرسي آهيان،
دل جي ديوار تان اُتاري ڇڏ.

آئون ڪنهن رات جو انڌيرو هان،
دور مون کان ٿي خود اُجاري ڇڏ.

چنڊ بنديا سندور تارن جي،
سينڌ پنهنجيءَ ۾ تون سنواري ڇڏ.

هڪڙو پيرو پلا ئي نفرت مان،
نيٺ مون ڏي ڪٿي نهاري ڇڏ.

لڙڪ پوپٽ جيان سڪي گل تان،
مُرڪ جي مڇ سان اُڏاري ڇڏ.

اوهان جو ئي سارون سنڀارون رهيون،
۽ اڪثرين ۾ لڙڪن جون لارون رهيون.

اسان جو نه ڀلجي به نالو ڪنڻيون،
مگر تڻ جون تڻ ۾ تنوارون رهيون.

هيو پنهنجو جيون به ڏونگر جيان،
غمن جو رڳو جنهن ۾ غارون رهيون.

ڪپي ڪنهن جي يادن جي ڪاتي وئي،
پنهنجي دل جون ڦارون ئي ڦارون رهيون.

هيو وقت استاد حافظ تڏهن،
مقدر ۾ جنهن جون ٿي مارون رهيون.

ڪا ڳالهه اڏوري رهجي وئي،
هڪ آس اڏوري رهجي وئي.

سندو جي ڪنارن جيان سانئڻ!
بس پاڻ ۾ دوري رهجي وئي.

ڪو ڄام نه آيو ڪينجهر تي،
ڪا نينهن ۾ نوري رهجي وئي.

بس سار اوهان جيءَ سان چڙندي،
هيءَ دل به دنبوري رهجي وئي.

هو وڙ نه وريو ۽ آس ۾ هڪ،
ڪا سيند سندوري رهجي وئي.

ڪي واس هوائن جا وٺندي،
پيرن ۾ پنيوري رهجي وئي.

اي عبد اسان جي شعرن ۾،
خيالن جي ڪتوري رهجي وئي.

نظم

ڪاش منهنجو تون پيار سمجهين هان !
تون به سُڌڪين پوين هان ساحل جيان،
او سڪي منهنجي من جي صحرا تي،
تون به برسين پوين هان بادل جيان !

ڪاش منهنجو تون پيار سمجهين هان !
تون به اُڇڙي وڃين هان مُوهين جيان !
درد جي هڪ صدا، سدا بڻجي،
تون به گونجي پوين هان نوحين جيان !

ڪاش منهنجو تون پيار سمجهين هان !
تون به وڪري وڃين هان خوشبو جيان،
پاند پوتيءَ جا ڏئي اڪڙين کي،
تون به اُتلي پوين هان سنڌوءَ جيان !
ڪاش منهنجو تون پيار سمجهين هان

وفا، عشق ۽ محبت

وفا گل محمد جمالي بنيادي طور تي عشق، محبت، سماج ۽ سنڌيت جو شاعر آهي، سندس شاعريءَ جي ڪٽنواس تي حياتيءَ جي بي سوادگي ۽ ڦڪاين توڙي بي رنگينين جا خوبصورت عڪس چٽيل آهن، هن جون منظر نگاريون دل جي صحرا ۽ روح جي ساگر تائين وسيع ڇهڻا رکن ٿيون، وفا وٽ خيالن جي گوناگوني سان گڏ نٽ نيون تشبيهون، ترڪيبون، استعارا، ڪنايا ۽ پنهنجو اسلوب آهي، جيڪو ڏاڍو خوبصورت آهي، سندس غزلن ۾ ادبي ٻوليءَ جي لفظن جي چونڊ به شانائتي آهي. ۽ مان يقين سان چئي سگهان ٿو ته جي ”وفا“ انهيءَ تسلسل سان لکندو رهيو ته مڃتا جي منزل سندس قدم ضرور چُمندي .

وسيم آڪاش سيتائي

نالو : گل محمد جمالي

ادبي نالو وفا گل محمد جمالي

ايڊريس: وفا گل محمد جمالي T/o گورنمينٽ اردو بوائز اسڪول شهدادڪوٽ

موبائل نمبر : 03337504137

ديد ۾ ديد ڏئي ديپ ٻاري ملون
آ سڪي اڃ نديءَ جي ڪناري ملون

جت هجن پيار جا ڪي پڪي اُت هلي
گيت ڪي شاهه جا گڏ جهونگاري ملون

تون به آ گڏ ڪڍي ڪات ڪي قرب جا
سرُ اڏيءَ تي رکي ساهه واري ملون

جي اچي ڪا گهڙي موت کان چو ڊڄون؟
موت مهڻو نه آ نينهن اجاري ملون

ميل ٿي نه سگهيو ڪوششون ڪوڙ ٿيون
پيا هوائن جي هاڻي سهاري ملون

سرد ڪنهن رات جو آءُ اڌ رات جو
لوڪ ڪي ننڊ ۾ آ سمهاري ملون

سونهن جو سامان ٿي آ عيد تي ،
اڄ پرين مهمان ٿي آ عيد تي .

تو بنا گهر ۽ گهٽيون ويران سڀ ،
مون مٿان احسان ٿي آ عيد تي .

تو سوا ڪنگال آهيان اي سڪي ! ،
آءُ اڄ ڏنوان ٿي آ عيد تي .

سخت تڪليفن ۾ آهيان تو پٺيان ،
دل سندو درمان ٿي آ عيد تي .

سڀ ملن پيا تون به مون سان مل اچي ،
هڪڙو پيرو دان ٿي آ عيد تي .

مون وفا توبه پڙهي هن پيار کان ،
تون رڳو انسان ٿي آ عيد تي .

08 03 2015

08 مارچ عورتن جي عالمي ڏهاڙي جي مناسبت سان....

نئين اظهار جون ڳالهيون وساري ڪيئن سگهان ٿو مان،
ها پهرين پيار جون ڳالهيون وساري ڪيئن سگهان ٿو مان.

ذهن تي ڪپ ڪپ ڪپ جا اڃا تائين سٽل آهن،
اکين جي آر جون ڳالهيون وساري ڪيئن سگهان ٿو مان.

چپن جا بند دروازا چمين سان تو ئي ڪوليا ها،
اهي مهڪار جون ڳالهيون وساري ڪيئن سگهان ٿو مان.

لڪي تو لوڪ کان جيڪي جيئاها ڏنا مون کي،
يلا سهڪار جون ڳالهيون وساري ڪيئن سگهان ٿو مان.

نوازش ۽ محبت جا وسايا مينهن تو مون تي،
اهي وسڪار جون ڳالهيون وساري ڪيئن سگهان ٿو مان.

وفا جو ڪم نپاڻڻ آ مرڻ تائين نپائيندس،
صنم ديدار جون ڳالهيون وساري ڪيئن سگهان ٿو مان.

ڪنن آ گهڻو ئي سفر يادگيريون،
چڏيون ٿو وڃان مان شهر يادگيريون.

ڪڍي رک سنڀالي ڪپن ڪين مونڪي،
حسي ۾ ڏنيون ٿئي وڳر يادگيريون.

اڪين ۾ اچن ٿا تري عڪس تنهنجا،
وڻي ڪجهه نه، ٿيون هي زهر يادگيريون.

ڊچان ٿو ڪسن نه احساس مونڪان،
ڪري دل چڏيندئي، پٿر يادگيريون.

چريون تنهنجي سارن جون ڏاڍيون ڏکيون هن،
ڪپن روز ڪورين اندر يادگيريون.

وسن ڪاش ڳوڙها ٿي منهنجي اڪين مان،
مٿان ساھ جي هن چمر يادگيريون.

سار چيڙي پيئي درد سنگيت کي
کو ٻڌائي وڃي هي منهنجي ميت کي

هُو به ماحول جي ور چڙهي آ ويئي
مات ڏيئي سگهي نه ڪڍي ريت کي

مون کڻي آ وري هڪڙي دل داء ۾
پيار ناهي ته پوءِ ڇا ڪبو جيت کي

تون ڪٿي ٿي رهين تون ڪٿي ٿي وسين
هي ته چئجان وڃي اي پڪي ! پريت کي

مند ڳالهيون ٻڌا يار جي پار جون
اي هوا ، اي فضا چيڙ سنگيت کي.

دردن جي تدفين ته ڪر تون،
زخمن جي تدفين ته ڪر تون.

روز جيئن ٿا روز مرن ٿا،
سپنن جي تدفين ته ڪر تون.

سي ته پڇن ٿا تنهنجو هر هر،
رستن جي تدفين ته ڪر تون.

سالن کان هي پياسا آهن،
نيٺن جي تدفين ته ڪر تون.

مون کان هر ڪا آس ڪسي وٺ،
جيون جي تدفين ته ڪر تون.

اجرڪ سنڌي توڻي پايون ايڪتا ڏينهن تي
سنڌ سڄي کي سيني لايون ايڪتا ڏينهن تي

جيڪي ڏور رهن ٿا توکان مون کان ساڻي
آءُ انهن کي اڄ پرڃايون ايڪتا ڏينهن تي

متحد ٿي دنيا کي هي پيغام ڏيون اڄ
سڀئي سنڌي گڏ گڏ آهيون ايڪتا ڏينهن تي

ماروئڙن جي موھ ۾ دلڙي جهومي پيئي
گيتن تي ڪو رقص رڄايون ايڪتا ڏينهن تي

سونا سونا ڪيت رهن آباد سدا
مٽيءَ کي من ۾ مهڪايون ايڪتا ڏينهن تي

سهڻي سهڻي سنڌ سدائين شاد رهي
دعائن لاءِ هٿ ڦهلايون ايڪتا ڏينهن تي

موئن ، مڪلي ، ڪوٽڊجي آ ورثو منهنجو
دنيا کي تاريخ ٻڌايون ايڪتا ڏينهن تي

سچل سائين ، شاهه عنايت ، پٽ ڌڻي کي
چپڙي يڪتاري تي ڳايون ايڪتا ڏينهن تي

سنڌي آهيان سنڌي رهندس سنڌ تي مرنديس
آءُ وڃن اهڙو ورجايون ايڪتا ڏينهن تي

وستي وستي واهڻ واهڻ هر هڪ شهر کي
ڳاڙهن جهنڊن ساڻ سجايون ايڪتا ڏينهن تي

ڌرتي آزادي،
تنهنجي چاهيان ٿو.

مٽي آيل ڙي!
دردن کان آجهي،
تنهنجي چاهيان ٿو.

ويري دشمن جي،
ڪنڌ مٿان ڪاتي،
تنهنجي چاهيان ٿو.

ساڳيا کير مڪڻ،
جُهو جُهو، جُهو مٽي،
تنهنجي چاهيان ٿو.

دودل جهڙي او امان!
ساڳي ارڏائي،
تنهنجي چاهيان ٿو.

هٿ تي مهنديءَ،
لب تي لائي،
تنهنجي چاهيان ٿو.

محبوب جي گهٽيءَ ۾ ،
۽ سنڌ جي مٽيءَ ۾ ،
آ موھ مهڪ پنهنجي.

چوٽيءَ ۾ گل ٻري تو ،
تصوير هن چٽيءَ ۾ ،
آ موھ مهڪ پنهنجي.

پاڙي ۾ عيد تي ۽ ،
چنڊ رات جو سٽيءَ ۾ ،
آ موھ مهڪ پنهنجي.

ڪرڪيٽ کيڏجي پر ،
ڪاٺي ڏڪر اٿي ۾ ،
آ موھ مهڪ پنهنجي.

مرڪڻ نه ٿو پڄي بس ! ،
خود ذات سان ڪٿيءَ ۾ ،
آ موھ مهڪ پنهنجي

نظم

(عشق)

عشق مظلوم آ عشق ظالم به آ
عشق مجذوب به آ عشق عالم به آ
عشق بيدار ۽ عشق كاهل به آ
عشق منجهدار ۽ عشق ساحل به آ
عشق منكر به آ عشق قائل به آ
عشق محبت جي منزل ۾ حائل به آ
عشق والي به آ عشق سائل به آ
عشق اوکو به آ عشق سوکو به آ
عشق سچو به آ عشق دوکو به آ
عشق اڻڀو به آ عشق سڻڀو به آ
عشق تسبيح به آ عشق مڻڪو به آ
عشق عظمت به آ عشق درجو به آ
عشق ننگو به آ عشق پردو به آ
عشق پابند به آ عشق آجو به آ
عشق تولو به آ عشق ماسو به آ
عشق حاضر به آ عشق غائب به آ
عشق مومن به آ عشق راهب به آ
عشق گمراهه آ عشق راغب به آ
عشق مڪتب به آ عشق ڪاتب به آ
عشق نوڪر به آ عشق صاحب به آ
عشق ڏوهي به آ عشق زاهد به آ
عشق ملزم به آ عشق شاهد به آ
عشق آهي جمع عشق واحد به آ

عشق باطن به آ عشق ظاهر به آ
عشق ليڪڪ به آ عشق شاعر به آ
عشق اڻڄاڻ آ عشق ماهر به آ
عشق مطهر به آ عشق طاهر به آ
عشق دودو به آ عشق ڪانئر به آ
عشق قاسم به آ عشق ڏاهر به آ
عشق اندر به آ عشق ٻاهر به آ
عشق اول به آ عشق آخر به آ
عشق مسلم به آ عشق ڪافر به آ
عشق منظر به آ عشق ناظر به آ
عشق محتاج آ عشق قادر به آ
عشق سودو به آ عشق بازر به آ
عشق محبوب آ عشق عاشق به آ
عشق بيزار ٻو عشق شائق به آ
عشق فتنو به آ عشق فائق به آ
عشق آ راڳڻي عشق ڳاڻڪ به آ
عشق پنڊت به آ عشق ٺاڪ به آ
عشق منهنجي سمجهه کان مٿي آ گهڻو
عشق ايتو به آ عشق سبتو به آ
عشق ايتو به آ عشق سبتو به آ

صدا جي پٺيان ڪا صدا ٿي رهي هئي .
نه ورناءُ هو ۽ نه ئي ڌيان ڪنهن جو ،
شهر جي اکين تي پٽيون ۽ پها ها ،
ڪٿي ڪو به احساس تڙپيو نه جهوميو ،
نگاهن جا ٽڪرا ڪريا ڇپجي ويا ،
بي ترتيب ڏين جي اجڙيل اڱڻ تي ،
به تحرير دل جي ڪٿا ٿي رهي هئي .

.....

وفا وفا تي جفا ڄمي وئي .
ذري ذري تي زهر چڙهي ويو
گهٽي گهٽي ۾ غرور جهوميو
نظر نظر ۾ ٿو ڪوڙ ڪٽڪي
پهر پهر ڪي پٿر ئي چئبو
شهر شهر ۾ منافقي آ
سڄائي پويون پساه ڪٿي پئي
حساس دل تي سزا ڄمي وئي .

.....

سند تنهنجي اکين جي نهارن ۾ آ .
نيٺ ڪڻ مان ڏسان ڏيس پنهنجو مني !
ڏيس جنهن ۾ سوين جنتون ٿيون وسن ،
بهشت جو پي آهي تنهنجي نيٺن ۾ آ ،
ڪو چئو چند تنهنجي برابر نه آ ،
نيچ تارا ڪٿيون تنهنجي آڏو لڳن ،

سارو عالم چُنيءَ جي ستارن ۾ آ .
سند تنهنجي اکين جي نهارن ۾ آ .

.....

ڪا نه مڪڙي تڙي هنج خالي رهي ،
روڳ دل جا اندر ۾ ٿي ناسور ويا .
مون مان ڪيئي اجارا ٿي مخمور ويا .
ساهه اجرا ٿڌيرا ٿي تندور ويا .
سونهن سپنن جا ميلا ٿي ڪافور ويا .
خواب سارا اکين جا ٿي چڪچور ويا .
ڪا نه ڪا اک اڙي هنج خالي رهي .
ڪا نه مڪڙي تڙي هنج خالي رهي ،

.....

نگاهه کي اڄ قرار آهي ،
سڪي ڏٺو آ بهار وانگي ،
اکين چميو آ نهار وانگي ،
رڳون وڃن پيون ستار وانگي ،
ٿي مُند مهڪي ملهار وانگي ،
هيءَ دل سجي آ ڪنوار وانگي ،
انهيءَ کي چئبو ته پيار آهي ،
نگاهه کي اڄ قرار آهي .

امن جي آهي سوالي ، سند سموري سوڳ ۾ ،
ڏينهن ناهي ڪو به خالي ، سند سموري سوڳ ۾ .
روز دهشت ، بمر ڌماڪا ، قتل و غارت آهتي ،
ڪو ولي ناهي ڪو والي ، سند سموري سوڳ ۾ .

سنڌ جي سريلي راڳي صادق فقير جي نانءُ

درد ، آهون ، غم حوالا ئي رهيا ،
آه و زاري ۾ مقالا ئي رهيا ،
سات مان صادق به وڃڻي ويو هليو ،
سنڌ تنهنجا نيٺ آلا ئي رهيا ،

توکان پري مان ڪيئن جيان اي دلربا
شال تنهنجو ٿي مران اي دلربا
زندگي جا درد سڀ سهبا مگر
هيءُ وڃڻو ڪيئن سهان اي دلر

ٻانهن کي سڪي ڦهلاءِ اڄ چار دڳيءَ وانگر
مونکي به وڪوڙي ڇڏ وارن ۾ سڳيءَ وانگر
هن پنهنجي جماليءَ کان ڇا لاءِ پري ٿيڻ تي
دل دل سان ملائي ڇڏ دل دل جي لڳيءَ وانگر

درد جو اڀياس منهنجي شاعري ،
ٿر جي آهي پياس منهنجي شاعري .
تا پڪيءَ کي پيار جا اڏري اچن ،
قرب جو ڪٽواس منهنجي شاعري .

ڪٿي به تنهنجي ذات جو اتو پتو مليو نه ڪو ،
ڪڪر به تنهنجي راهه کي ڏسي ڏسي ٿڪي پيا .

پنهنجي سمجھ کان ٻاهر ماڻهو،
ڪنهن کي سمجهي ڪنهن کي سمجهون.

ڪين مڃبو اهڙو مذهب جو ڪري توکان جدا،
ساڻ هُج هڪ تون ئي دلبر! جڳ پلي ڪافر سڏي.

لوڪ جي آڻت ڪهڙي ڪم جي،
درد کي تنهنجو ٿيڪو گهرجي.

مان وفا کي باوفا چوندو رهيس،
هُو وفا کي بي وفا چوندو رهيو.

هر سال اڪيلائي هيءَ ڳالهه نئين ناهي،
هر عيد حياتيءَ جي هيڪل ته گذاري آ.

نالو : ذاڪر حُسين سولنگي
ادبي نالو : ذاڪر سيتائي
ولديت : غلام شبير سولنگي
جنم تاريخ : 1980 ع 4 5
جنم جو هنڌ : سيتاروڊ
ادبي استاد : منصور سيتائي
ادب ۾ ابتدا : 2013 ع کان
ڇپيل ڪتاب : ڏهر منجه ڏيئا (گڏيل شاعري)
اڻ ڇپيل ڪتاب : هڪ ڪتاب جو مواد
ادبي وابستگي : آڊيٽر سنڌي ادبي سنگت سيتاروڊ
فون نمبر : 03442525478

پنهنجي منهن تان نقاب پاسي ڪر،
اڄ ته سارا حجاب پاسي ڪر.

پنهنجي نيٽن مان ڏي پيئڻ مون کي،
بيا سمورا شراب پاسي ڪر.

جيڪي تنهنجي ڪري گناه ڪير،
سي اکين تي، ثواب پاسي ڪر.

هُو اچي ٿو چُمڻ ڏي رندن کي،
قاضيا هي ڪتاب پاسي ڪر.

عشق ۽ پيار ۾ ڪجن ڪهڙا،
ليڪا چوڪا حساب پاسي ڪر.

تنهنجو ڏاڪر پگهر آ ڪستوري،
موتيا ۽ گلاب پاسي ڪر.

بي قرارِي وڌِي وئي آهي،
انتظارِي وڌِي وئي آهي.

تنهنجي هڪڙي ئي بوسي پاڪر سان،
چو ڄمارِي وڌِي وئي آهي.

مور مارو مرن پيا ٿر ۾،
آه زاري وڌِي وئي آهي.

ڪو نه ٿيو امن حال ساڳيا هن،
مارو ماري وڌِي وئي آهي.

هيڪلائي ۽ درد سان اڄ ڪلهه،
يار ياري وڌِي وئي آهي.

سات تنهنجو مليو ته ڏاڪر جي،
سوچ ساري وڌِي وئي آهي.

رُسي تون اجايو آن وينو پري،
منا كجه ته ڳالهائ هيئنڙو نري.

جڏهن سار تنهنجي ٿي سوڙهو ڪري،
تڏهن درد ٿو پاڪرن ۾ پري.

وئي زهر ٿي زندگي توسوا
جڏهن کان ويو آن اڪيلو ڪري.

سدا ساهه سُرهو تنهنجي سار سان،
تنهنجي ياد جو دل ۾ ڏيئو پري.

اڪيون ٻُڌيان يا پٽيان تون ئي تون،
سوا پل به ڏاڪر نه ٿوريءَ سري.

پايل ۾ هن ساز هزارين،
۽ سازن ۾ راز هزارين.

منهنجو من معصوم ڪبو تر،
جنهن کي چچرن باز هزارين.

ڪهڙا ڪهڙا يار ڪٿان مان،
تنهنجا نورا ناز هزارين.

مُر کي درد سهڻ جا مليا،
مون کي ئي اعزاز هزارين.

تنهنجو ڪو نه ٻڌڻ ۾ آيو،
چوڏس هئا آواز هزارين.

ڏاڪر جو همدم نه هيو ڪو،
تنهنجا هئا همراز هزارين.

گُوڙها ۽ گاراڻو آهيان،
عشق ۾ پو به اياڻو آهيان.

هر ڪو پنهنجي پر تو پيهين،
جڻ ڪو اُن جو داڻو آهيان.

جيڪو ايندو پيڙيو ويندو،
عشق چيو مان گهاڻو آهيان.

پل پل پيڙائن ۾ پجران،
ورهين کان ويگاڻو آهيان.

پاڇن پويان ڊڪندي ڊڪندي،
ڪيڏو ٿي پيو ساڻو آهيان.

سچ پچ ذاڪر پاڳل آهيان،
ڪير چوي تو سياڻو آهيان.

صفا آزار ٿي پئي آ،
حياتي بار ٿي پئي آ.

چين تي بوسي جي خواهش،
وري هڪ وار ٿي پئي آ.

تنهنجي هڪ مُرڪ جيون لئه،
اکين جو ٺار ٿي پئي آ.

سپين لئه سُونهن تنهنجي ئي،
وڇايل جار ٿي پئي آ.

ٿيو مان بار هان جنهن تي،
گچيءَ جو هار ٿي پئي آ.

نه نبري ڳالهه ڪا ڏاڪر،
وڌي تڪرار ٿي پئي آ.

ساه منهنجي ئي دل مان ڪئين پيو اڃا،
روح منهنجي ۾ تون ئي رهين پيو اڃا.

سج اُڀرڻ تي آ، باڪ ويئي ڦٽي،
رات گذري وئي تون اچين پيو اڃا.

هُن کي اچڻو نه آهي ڀلي ڪجهه به ٿئي،
تون سُڪل ڌار جيان هِت سُڪين پيو اڃا.

مون کي اڃا ڪنهن نه مڃتا ڏني،
درد ايڏا سهي ٿو ڪلين پيو اڃا.

دل جي اُڙيل محل کي سڃاڻين پيو،
عشق! منهنجي رڳن ۾ رچين پيو اڃا.

اڄ به ڏاڪر جي صحرا سنڌي من مٿان،
تون ئي برسات وانگر وسين پيو اڃا.

ڪڍي نظرون مني مون ڏي نهارين ٿي ته مارين ٿي،
انهن زلفن کي تون هر هر سنوارين ٿي ته مارين ٿي.

رهين ٿي ماٺ تون مون سان وڃين پرڻت وري جانان،
سهيلين سان منهنجون ڳالهيون پڇارين ٿي ته مارين ٿي.

ڪري تون ياد هن دل مٿل کي جيئرو ڪرين ٿي پر،
گهڙي هڪ پل به تون مون کي وسارين ٿي ته مارين ٿي.

پري محفل اڳيان پنهنجي انهن سهڻن چپن سان تون،
منهنجو نالو وٺي مون کي پڪارين ٿي ته مارين ٿي.

تون مالڪ آهين مرضي جي، وڻڻ جيڪي سو ڪر، ليڪن،
رقيب کي پنهنجي پر ۾ ويهارين ٿي ته مارين ٿي.

اٿن ٿيون ياد جون لهرون ٻڏي ٿو من جو هي ٻيڙو،
مگر ڏاڪر کي ٻانهن سان نه تارين ٿي ته مارين ٿي.

اکڙين منجهه خمار اٿس،
ڪنهن لاءِ ايڏا پيار اٿس.

سڳڙيءَ کي ڦيرائيندي،
چيڙن تي جهونگار اٿس.

خاموشيءَ جو عالم آ،
وڪريل وڪريل وار اٿس.

خود سان خود ڳالهائي ٿي،
اک ۾ ڳوڙها ڌار اٿس.

ڪهڙا نخرا ناز ڪري،
گهر جا سارا بار اٿس.

پوپٽ پونئرا آيا مڙي،
ڏاڪر ڇا مهڪار اٿس.

مون کي هُو ياد ٿي ڪري ٻيهر،
چالڻ برباد ٿي ڪري ٻيهر.

آئون ڦاٿل اڃان هان هڪڙي ۾،
درد ايجاد ٿي ڪري ٻيهر.

جو هو اُڄڙي ويو زماني کان،
باغ آباد ٿي ڪري ٻيهر.

پنهنجي زلفن ۾ مون کي ڦاسائي،
پاڻ آزاد ٿي ڪري ٻيهر.

هِن سوا ڪيڏو شاد هو ڏاڪر،
هوءَ ناشاد ٿي ڪري ٻيهر.

جنهن گهڙي تنهنجي بدن کي مون چميو،
ائين لڳو ڄڻ جنتن کي مون چميو.

سڀ خوشيون ٽڪرايون جيڪي رب ڏنيون،
تو ڏنا جي، تن ڏکن کي مون چميو.

شيخ جي هر سٺ رڪي اڪڙين مٿان،
شاهه جي واريءَ پتن کي مون چميو.

مون کان تنهنجو ئي پڇيائون پئي پرين،
باغ ۾ جڏهين گلن کي مون چميو.

ڪنڌ ڦيري تو ڇڏيو مون کي ڏسي،
۽ ڏسڻ سان ئي اکين کي مون چميو.

سو ته ڏاڪر ڏاڻقو آهي اڃا،
هو جڏهن هُن جي چپن کي مون چميو.

تنهنجو چهرو چنڊ جهڙو هو وڻيو،
۽ محبت جو مزو ڏاڍو وڻيو.

تنهنجي ساهن جي مٺي سُرهاڻ تي،
پوپتن جو هو متل ميلو وڻيو.

موج مستيءَ ۾ سنڌوءَ جي جَر مٿان،
جهوپڙي ٺاهيل مون کي ٻيڙو وڻيو.

چنڊ تارا جهوميا جنهن ڀرت تي،
سو سڪي تنهنجو مون کي چولو وڻيو.

تنهنجي خاطر پاڻ سان مون جو ڪيو،
ها ! اهو پنهنجو ڪيل ڏوڪو وڻيو.

آهي ڏاڪر کي نه تو سمجهيو اڃا،
آوڻيو، تنهنجي ڪري جيڪو وڻيو.

گلن سان ساريون گهتيون سجايان،
اچين جي هيڪر اڪيون وچايان.

پکين به منڙي آلات لائي،
اجا نه آئين بهار آئي،
ٿي درد سان پئي اجا نپايان.

اڪيلي رڻ ۾ بي رات ڪاري،
۽ خيال تنهنجو مٿان مون طاري،
هي خيال ڪيئن مان ڀلا ڀلايان.

نه ڪا سهيلي نه ڪائي سرتي،
نه ننڊ نيڻن سان آهي ڀرتي،
هي سور ڪنهن کي ڀلا ٻڌايان.

مان وار ڪهڙا سنواريان ڏاڪر،
۽ هار ڪهڙا مان پايان ڏاڪر،
اڪين ۾ ڪهڙا مان سُما پايان.
اچين جي هيڪر اڪيون وچايان.

(خدا جو هُجڻ)

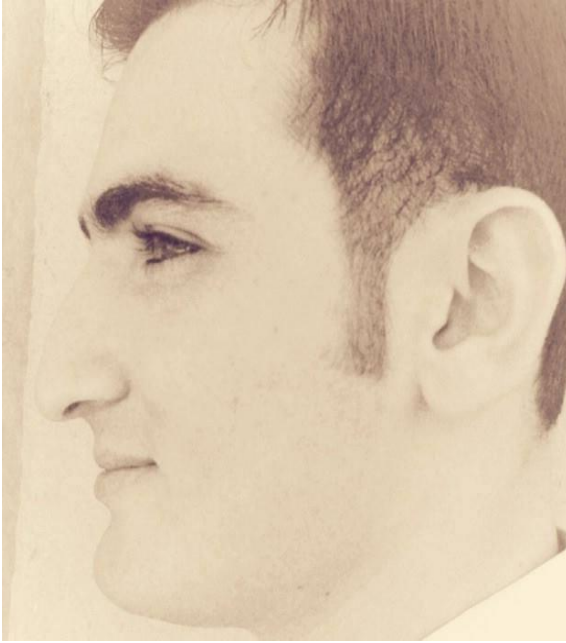
تنهنجي تهڪن، ۽ مسڪراهن،
تنهنجي ادائن، ۽ عشون،
تنهنجي جمال ۽ جلون،
منهنجي،
بي رنگ جيون کي،
رنگين بڻائي ڇڏيو آ،
۽ خدا جي هُجڻ جو،
يقين پڻ ڏياريو آ،
نه ته،
منهنجو ڪافر عشق،
ڪڏهن به مسلمان نه ٿئي ها.

(من جي ٻيڙي)

منهنجي من جي ٻيڙي،
جنهن جو نه ملاح آهي،
نه پتوار،
نه آر، نه پار،
جا آهي،
فقط،
هوائن جي آڌار !!
تنهنجي نيٽن جي سمنڊ ۾،
هميشه ٻڏڻ لاءِ آتي آهي.

(اڏورو خواب)

حسين ايڏي ڄڻ،
ڪنهن جنتي حور جو ٻيو روپ،
هُن جي شوخ لفظن ۾ به،
ايڏو ته مناس، ميناج،
ڄڻ ته وهندڙ، ماکيءَ جي ندي،
جي ڇپ چوري ته،
خزائن ۾ بهارون ٿي وڃن،
تتهڻ جهولو ٿڌڙي هير لڳي،
۽ اُن هير جي سُڪندڙ ڇهي،
گلاب، موتيا، چنبيليون به شرمائڻ لڳن،
۽ هُن جي تهڪن مان،
دنيا جي سڀني لذتن،
جنم آ ورتو،
جڏهن اکيون اکين ۾ وجهي،
مُسڪرائڻ لڳي ته،
اڇانڪ اکيون کلي ويون،
۽ منهنجي چهر تي،
عجيب قسم جي مايوسي،
سان گڏوگڏ،
خوشي ڇانئجي وئي،
۽ اُهو خواب،
اڏورو ئي رهجي ويو.

نالو : صدام حسين
ولديت : غلام سرور
ذات : لاکير
ادبي نالو : سروپچ ناٿن شاهي
جنم جو هنڌ : ڳوٺ صفر لاکير تعلقو ميهڙ ضلعو دادو سنڌ
تعليم : بي.اي ۽ (سنڌي ادب سال ٽيون هلندڙ)
ادبي ابتدا : 2014
ادبي سڃاڻپ : شاعر، ڪهاڻيڪار
ادبي استاد : محترم فياض بلوچ
اڻ ڇپيل ڪتاب : هڪ عدد ڪهاڻيون
ايوارڊ : ناٿ تو چائلڊ ميريج 2014 سجاڳ سنسار جوهي طرفان
فون نمبر : 03332730533

اجهو چند آيو ۽ تارن قطارون،
وري دل جي در تي پڳيون تنهنجون سارون.

اوهان ريءَ سڀنا قرنس جي پکين جيان،
نه جن جون ڪي آسون نه جن جون اڏارون.

رهيو ڪو نه هت ۾ تنهنجو هت آ ساجن،
وري مون کي ڏينديون ميارون بهارون.

او سوشل ورڪ جي سهڻي سانوري تون،
ڪڏهن شل بدين منهنجون پيڙا پچارون.

سوا تنهنجي منهنجي اڏوري حياتي،
تون سروپج جي آن دوا درد دارون.

دھر ۾ يزدان ڏئي ڪو ڳولي ؟
انسان ۾ انسان ڏئي ڪو ڳولي ؟

جنت جي ئي لالچ ۾ ٿا ماريون ماڻهو،
ڪنهن کي چئون شيطان ڏئي ڪو ڳولي ؟

مقصد جي اوليت کي اوليت آهي،
ڪنهن جي در جو درمان ڏئي ڪو ڳولي ؟

هوءَ دل جي ڳالهه تان هٽي وئي آهي،
هن سور جو سامان ڏئي ڪو ڳولي ؟

سرويچ خدائي آ درد سان پرنم،
هن پيار جو مهمان ڏئي ڪو ڳولي ؟

کاغذ تي ڪوئي تنهنجي تصوير ٺاهيندو هو،
پنهنجي رنگن ۾ تنهنجو انگ انگ سڻائيندو هو.

هُن جي غزل جي هر هڪ بند مان ائين لڳي ٿو،
توڪي هُو رول شاعر ڪيڏو نه چاهيندو هو.

راتين جي روشنين ۾ اميد جي ڏيئڻ سان،
ڀرندو هو رات ۾ ڪو، دل پنهنجي ٻاريندو هو.

رُسا نه ٿي پئي ڪٽ، معصوم ڪا محبت،
تنهنجا ڏنل هو تحفا سڀني سڻائيندو هو.

هُونئن ته هُن جي هئي جڳ ساري سان شناسي،
سروپچ کي الله هو چالڻ نه پائيندو هو.

بي وفائيءَ جون ڪاٿيون جو هيون،
شوق ۾ چوريون ڇاٿيون جو هيون.

عشق پرهيزگار ڪيئن ٿئي هان،
ڀاڻيون در کان تو جهاتيون جو هيون.

شهر جانان ۾ روح رُندو رهيو،
حُسن جون بي بها ذاتيون جو هيون.

مون گهڻو ئي جهليو اکين کي پر،
تي پيون تنهنجي لئه آڻيون جون هيون.

پيار سرويچ ٿي پيو ڀڌرو،
توڪيون ننڊ ۾ باٿيون جون هيون.

چير چمڪائي هلي هن پار وئي،
مون کي تڙپائي هلي هن پار وئي.

منهنجي جيون کي ڏڪن جا ڏنپ ڏئي،
ڪنهن جو هٿ پائي هلي هن پار وئي.

عمر ساري مون کي پنهنجي هجر جا،
ويس پارائي هلي هن پار وئي.

دل جي گلشن تي رڳو گهاون مٿان،
گهاو ئي گهاڻي هلي وئي.

تي پيا سرويج سڀ سڀنا ٻُڌا،
ڪنهن کان چورائي هلي هن پار وئي.

تنهنجي ئي پيار ۾ هان،
هر ڀل خمار ۾ هان.

مشڪل ٿئي رهائي،
زلفن جي چار ۾ هان.

دشمن آ لوڪ سارو.
تنهنجي نهار ۾ هان.

اي وصل يار سچ پچ،
جنت جي پار ۾ هان.

پيو عشق مان اڏامان،
تنهنجي اڏار ۾ هان.

سروچ جڳ ڪٽيو آ،
تون چئ نه هار ۾ هان.

نه ڪاڻي به اهڙي ڪا راحت ملي آ،
پرين کان ڄامون کي محبت ملي آ.

اڳي توکان ڪجهه پي هيس ڪو نه ڄانان،
ها تنهنجي ڪري مون کي شهرت ملي آ.

مليو چاهه ڪنهن جي چين جو نه آ ڪو،
رڳو هن زماني کان نفرت ملي آ.

ڪڏهن پي مني مان ٿيو ناهيان فارغ،
تنهنجي ياد کان پل نه فرصت ملي آ.

آ سروڇ لاءِ ڄامشورو ئي جنت،
مگر پو به هن کي نه راحت ملي آ.

ڪياسين هتان جي هوائن کي سجدا،
عبادت کي چالءُ نه عظمت ملي آ.

صدا جون صداون سڀئي بي اثر ٿيون،
ڏکڻ جي وظيفي کي برڪت ملي آ.

تنهنجي نيٺن ۾ زندگي آهي،
ديد درشن ۾ زندگي آهي.

پاڻ کان ڏور ائين نه ڪر ڇو جو،
تنهنجي زلفن ۾ زندگي آهي.

پيار ۾ جيڪي توڙيا آهن،
تن ئي سڀن ۾ زندگي آهي.

سارا انمول عهد چاهت جا،
جڻ ته قسمن ۾ زندگي آهي.

آءُ سرويچ ناٿن شاهي ڏي،
جنهن جي دامن ۾ زندگي آهي.

تون ئي هر درد جي دوا سائين،
سُونهن تنهنجي ۾ آ شفا سائين.

هر گهڙي هن خمار پيتي جا،
عشق ۾ آهيون لاپتا سائين.

تون رُسين ٿو ته ٿي لڳي مون کي،
زندگي پي خفا خفا سائين.

ڪيڏو مدهوش ٿي پيو آهيان،
سُرڪ پياري اٿئي منا سائين.

آئون سرويچ ٿي پيو آهيان،
توتي ٿيو آهيان جو فدا سائين.

ڇا پيار سنگيت آ،
سونهن سڄي ڪائنات آ.
هوءَ مرڪي ٿي ڇا ؟
ڪنهن پري پاتي جهات آ.
سونهن سڄي ڪائنات آ.
مون سان ملندي آ،
روز ڪندي مون سان بات آ.
سونهن سڄي ڪائنات آ.
ٿي اک اک سان پئي اڙي،
سڀني کي ڪندي مات آ.
سونهن سڄي ڪائنات آ.
خوشبو هُن جي آ هُلي،
وڻندڙ سڀ کي ذات آ.
سونهن سڄي ڪائنات آ.

سا ياد وري آئي،
سا ياد وري آئي.
هن هاءِ حياتي ۾،
محبت نه سهي جنهن ۾،
نفرت ئي سهي تنهن ۾،
تنهنجو نه کلڻ جنهن ۾،
نفرت سان ڏسڻ جنهن ۾،
چاهت جو سرمايو،
تو پاران سُڪل گل کي،
۽ گذري ويل پل کي،
سا ياد وڃوڙي جي،
اکڙين مان ڳڙيل ڳوڙها،
ڳوڙهن سان گڏيل سُڌڪا،
جنهن ويل سرويچ جي تو،
هت هت مان ڇڏايو هو،
تقدير وٺڻ قيمت،
خوابن جي ڳري آ،
سانوڻ ۾ وري سانئڻ،
سا ياد وري آئي.

تون چالڻ مون کي مارين ٿو،
تون چالڻ مون کي مارين ٿو.
چا ڄاڻين ٿو مان ڪاري هان،
مان توتي ور ور واري هان،
۽ تنهنجي پيٽ به پياري هان،
هي ڄاڻين پو به وسارين ٿو.
مان تنهنجي جيگل ڄاڻي هان،
چا ان لڻ جڳ ۾ آئي هان،
جو مون تي اهڙو وار ڪرين،
۽ سر سسيءَ کان ڌار ڪرين،
غيرت جي نالي تي بيجل،
تون پيٽ سندو واپار ڪرين،
تون احساسن کان عاري ٿي،
۽ وحشت تي سوياري ٿي،
اڄ ننڍڙي پيٽ کي مارين ٿو،
۽ ڌيان نه تن جو ڌارين ٿو.
تون چالڻ مون کي مارين ٿو،
تون چالڻ مون کي مارين ٿو.

(كفر)

تنهنجي چيڙن جي،
تبسم جو قسم،
پيار جي پوڄا،
كفر ناهي سڪي !
پيار جيڪو،
زندگي جو آ بنياد،
پيار ئي جڳ ۾،
اسان جي لاءِ جهاد،
پيار جيڪو،
تنهنجو منهنجو،
اعتماد،
پيار جيڪو
توڪي ناهي،
هوندو
ياد____

(خواب)

اڌ رات جي،
انڌيري ۾،
تنهنجي صورت،
خواب تي آئي آهي،
تو مون کي،
ايئن چيو،
چو ٿو سوچين،
مون لاءِ،
هان !!
من ۾ اقرار،
۽ انڪار،
منهنجي وارن تي،
هت ڦيري،
پُڇيئي ڇا ٿو،
لکين قلم مان،
چيو مانءُ ته
لکان ٿو مان،
پنهنجي ٿر جي،
ڏُڪار ستيل ۽ بڪايل،
ماروئڙن لاءِ،
جتي مارو ٻُڪ اُڄ ۾،

ٻار مرن جن جا،
بُڪَ وگهي،
مائرن ۾ ٿڃ ناهي،
مارن جي جي بُڪ اُج کي،
واپار بڻايو ويو آهي،
ٿر ته سون اُپائي ٿو،
سڄي ملڪ لاءِ،
خواب سونهري بڻجي ويو آهي،
مگر مارن لاءِ، قبرستان بڻجي ويو آهي،
تن کي آت ڏيڻ،
لاءِ وڃڻو آهي،
تو کي ڇڏڻو آهي،
تو کي ڇڏڻو آهي.

چوڌس مينگه ملهار

(ڪارڻ شاعري)

درويش، شياض منصور

سنڌي ادبي سنگت، ڏاکڻ سنڌ (روڙ)

مرستين شاعر کي پڙهن مهل، مونکي جيڪو
پهرسون چيالا ٿيندو آهي، سو اهو، ته ڇا، هن وٽ ڪجهه
آهي؟ - آهي!

پر ته ڪنهن به شاعري، ڪنهن به شين داخلا سان، ڪنهن
انجمن کي، ڪو سگهي، ڪنهن ڪجهه منبرو، مختلف ۽
اڻک ٿلڪ معن ڪر جي، متعذر شاعري، جي هن
منبري، هي نوجوان شاعر پنهنجي پنهنجي حسي جو
تخليقي، ڊگر کڻي ميدان تي آيا آهي، پنهنجي شعر
ڪو ڪو اڇلندو ته ڪو سندن ڪتابن جي ڪتابن
تي طبع ڪندو، پر جيڪو ڳالهه اهو آهي ته سندن ڪتابن
۽ هيءَ هن جهان ۾ شين ۽ ڪتابن مان ڪو به ڪو به ڪو به
شامل ڪري ڪي سون ڏاڍي شاعري جيڪا
تخليلات ڪيائين ڳالهيون آهن، پر اهو آهي جو اهو
ڪي شين رنگين پهر اکين، پر هوائي، ڏاکڻ ڏاکڻ
محسوس ٿيا آهن، اهو سڀ ماني، لکڻ ڪرڻ ته محبت
۽ لکڻ شاعريءَ جي شعر به اها ئي آهي، جيئن به اڻ
ڊيولنگي، جن سڀ سرحدون پار ڪرڻ لڳندي آهي ۽
اڪيون ستارن سان گڏ ڪو، جو هن سڀي وڌنديون آهن،
هن شاعري، پر ڪجهه اهڙي پائي آهي، ڪجهه توڙي
اڻڻون آهن، ڪجهه ڊيولنگي آهي ۽ ڪجهه اجهل جڻبي
جا ۽ هنڌ آهن، شاعر جي سڌ آهي، ته - جيئن جي
اهڙو هوا جو عرش تي آهي دماغ - خوش ٿيند ڳالهه اها
آهي، ته منن جي اهڙو هوا جوڙڻ نوجوانن جا پير
زمين تي آهن، سندن ڏاکڻ پر ڪتب ريجا، بهائڻي آهي،
۽ کين پنهنجي خيالن ۽ ڪمزورين جو احساس پڻ آهي،
پر جيئن پيرل پوريءَ مان ڪجهه ڪٽا ڪئي، چٽس جو
پير لڳائي، سگهي آهي، ڪيئن هنن مان هڪ جا
ڪجهه ڪجهه شعر سندن خوبصورت تخليقي ٿيندي
جي پريور ڳوٺي ڏيڻ ٿا، مان کين ڪو به مٿس مشورو
ڏيڻ کان سواءِ، عزيز سولنگي، لياض منصور، انجنر
ناٿن شاهي، حافظ "عبد" چٽو، جي پير لاڙڪهه، ڏاکڻ
سيٽائي ۽ سرويچ ناٿن شاهيءَ کي لفظن سان محبت ۽
ڀليڪيءَ جي هن پهرئين سفر تي دلي وڌايون ڏيان
ٿو، خاص طور لياض منصور کي، جنهن پنهنجي
همعصرن کي متعارف ڪرائي، پنهنجي ٺهيءَ کي
قبول ڪرڻ جي نئين روڊيت وڌي آهي.

منصور سيٽائي

ڊاڪٽر اسحاق سميجو